

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
4-hasabon peuit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, március 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreink: Hajnalodik.
- A gyáriparosok akciója.
- Sztrájkoló ügyvédi kamara.
- Sturm Albert Tisza Kálmánról.
- Meglagyott zászlóalj.
- Viharos ülés a Kossuth-manzsionum miatt.
- Az ó-budai krach.
- Szerelmi dráma egy fővárosi szállodában.
- Szerkesztő-válság a Pesti Hirlapnál.
- Hírségi egyesületek.
- Frank Berliska nem válik.
- Az aradi állami tisztviselők szervezkedése.
- A teherpróba.
- Egy kórház titkaiból.
- Tárca: Az egyik délről jött. Irta: Lux Terka.
- Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Catulle Mendés.

Hajnalodik.

Arad, március 27.

A maroknyi bur nemzet dicsőséges védő küzdelme, a melyet a hatalmas, támadó Anglia ellen folytat, végre tán megoldást fog nyerni egy szerencsés békekötésben, a mely sem a burokra, sem pedig az angolokra nézve nem leend megalázó.

A háboru megindítója, Rhodes Cecil, kinek szavára a világalomra vágyó Anglia belement a nagy rabló hadjáratba, tegnap óta halva fekszik. Lelke, vezetője, tanácsadója volt ez a férfiú az angol kormánynak és minden erejét arra fordította, hogy a bur államokat Afrika térképéről

letörölje és a buroknak még utolsó ivadékát is egy véres, nagy gyilkoló háboruban lemészárolja.

Terve a bátor bur nemzet hazaszertetésén és hősi vitézségén hajótörést szenvedett. Az angol nemzet deli ifjai ott veszték el dicstelenül a véráztatta harcmezőn, de a várt eredmény, bár az angolok nem kimélték pénzáldozatot sem és a milliárdokkal még mindig győzik, nem jött meg és nem is fog megjönni addig, míg a humanizmus szent lobogója alá nem sorakozik az angol közvélemény és rábirja a kormányt, hogy a már többszörösen megkísérlett békekötést végre szerencsésen dülőre juttassa.

Rhodes Cecil halála tán némileg előbbre viszi a béke ügyét és végre befejeződik a világ történelem egyik legnagyobb háboruja, mely annyi pénz és vér áldozatot követelt, de a mely megmutatta, hogy egy nemzet szabadságát sem pénzzel, sem ágyugolyóval elnyomni nem lehet.

Brodrick hadügyminiszter legutóbbi nyilatkozatai s Kitchener előzékenysége Schalk-Burgerrel szemben bizonyítják, hogy az angolok kezdik belátni, hogy ellenfeleikkel egyhamar nem végezhetnek a harctéren, dacára annak, hogy az őrházak kiterjesztése a burokat szabad mozgásukban gátolja. Kétségtelen az is, hogy az angol király és kormánya között komoly nézeteltérések merültek fel. Mert a minek annak idején a volt walesi herceg egyik legbuzgóbb szószólója volt, azt ma az an-

gol király, aki a nagy angol birodalom-békéjét óhajtja, nem pártolja, irtózik tőle.

Viszont a burok száma egyre fogy, leonidászi hőstetteik az angolok nagy tömegével szemben tartós eredményt nem biztosítanak. Az európai bur delegátusok, a Dél-Afrikában maradt bur kormányfői és a hadvezető bur tábornokok között is némileg megingott az egyetértés. Szóval: mindkét hadviselő fél helyzete indokolja a béke mielőbbi megkötését. Lesz-e sikere a tárgyalásoknak? Kérdéses. Sok az ellentmondó hír és el lehetünk készülve arra, hogy a tárgyalások soká fognak húzódní, vagy pedig sikertelenség esetén újból megindul a harc a végkimerülésig.

A burok végeredményben hazájuk függetlenségét, maguk és családjuk szabadságát, a házi tűzhely jogait védtek és védik. Ez az ő vagyonuk, ez mindennük. Ebbe nem tärnek beavatkozást, ami szinte természetes. Hogy sikerrel-e, más kérdés. Az első pillanattól fogva, hogy ez a háboru kitört, a szó szoros értelmében két táborra oszolt a világ. Az egyik tábor lelke egész melegével, szívének teljes részvételével, óhajtásainak leplezetlen őszinteségével odaszegődött a burokhoz, sikert, diadalt, győzelmet kívánva nekik. A másik tábor tisztelettel telt az angolok iránt, hódolattal emlékezve meg e nagy és hatalmas nemzet civilizatórius munkájáról, nagy vívmányairól, fényes multjáról és céltudatos jövőjéről. Ezen a tényen a

TÁRCA

Az egyik délről jött.

Irta: Lux Terka.

Egy kissé kerülő uton jutott Gietto Fabriano egy olaszországi kis faluból a szegedi börtönbe.

A sorozás elöl Törökországba szökött, innen Szerbiába került és itt kartafiólt, meg emberfej nagyságu karalábékat nevelt a Trebinye Szevár kertjében.

Jó dolga volt itt Giettonak. A nap majdnem csakugy süttött rá, mint odahaza az Adria partján s a leányok itt is szépek voltak és csakugy szerették az ő kóló-táncukat, mint odahaza az olasz leányok a tarantellát. Viz is volt a szeme előtt, — az Orsova felől jövő Duna, s-cimbora is volt nem egy, de a legjobb köztük Dusán, akinek a másik neve olyan furcsa volt, hogy Gietto sohasem tudta megtanulni.

Hanem a Dusán derék legénynek látszott. Nagyszerűen tudott paprikát ültetni és hogy azokból a kis életunott pántákból mekkora paprikacsövek nőttek a Dusán keze alatt, azt még Trebinye Szevár sem tagadta el, pedig már ő csak mindent eltagadott a nap alatt. A cselédei fizetését, a multját, pedig Dusán egy vasárnap délután meg is esküdött Giettonak, amint mind a kettőn a Duna partján feküdtek, a homokban és pipáztak, hogy Trebinye

Szevár tiz esztendő előtt csempész volt a török határon.

Persze ez nem olyan nagy baj. En Istennem, kinek az élete makulátlan fehér gyolcs? Gietto is szökött, Dusánnak is motoszkált már régóta a fejében valami nem éppen istenes szándék s egy szombat este, amint a paprikák palántáit locsolgatta, egyszer csak így szólt a mellette dolgozó Giettohoz:

— Te még nem is láttad az én Marica hugomat.

— Nem ám. — mondta Gietto.

— Hát ha nem sajnálnád a pénzt, — kibérelhetnénk közösen az öreg Gruevicstől ma egy csónakot és elmehetnénk Ada-Káleh-szigetre.

— En nem bánom — felelte Gietto, — aztán szép lány a hugod, Dusán?

— Meghiszem azt! Azon a rózsaszigeten sok szép leány van, hanem olyan egy sincs, mint Marica. Majd meglátod.

Másnap hajnalban lementek az öreg Gruevics kunyhójához és kialakdtek egy csónakot és elindultak.

Junius kézepe táján volt, az idő s a két erős karu legény neki vetkeződve, hatalmasan vágták lapájaikkal a vizet. Gietto jökedvűen nézett szét a hullámos fodru vizen, szép nagy fekete szemei gondtalanul csillogtak s egy vig olasz dalt fütyörészett. Dusán beszélni szeretett volna, de valahányszor a nyelve hegyén volt már a szó, ujra csak visszaszívta s azzal okolta meg magában:

— Csak hadd lássa előbb Maricát.

Délfelé kikötöttek Ada Kálehen s ráléptek a kis sziget földjére. A két legény nagyot nyujtózkodott, — amint földet éreztek a lábaik alatt s aztán sietve mentek rózsát tenyészítő törökök háza felé, ahol a Dusán huga szolgált.

Marica éppen vizet merített a Dunából s nagyot visított örömben, mikor meglátta a bátyját, Gietto pillantására meg elpirult.

Igaza volt Dusánnak, mert Marica csakugyan szép leány volt. Hajlékony dereku, szivárványos szemöldökü, gödrös arcu leány, s Giettonak annyira megtetszett, hogy még akkor délután elszegődött a szigetre egy törökhöz a jövő hónapra, csakhogy a Marica közelében lehessen.

Késő este indultak vissza a szerbiai határra s a hűvös, csillagos éjszakában egyszer csak megszólalt Dusán:

— Ha elcsábítod a hugomat, Gietto, megöllek.

Gietto vállat vont.

— Nem csábítom el, mert elveszem.

— Akkor jól van — mondta Dusán. — Hanem ahhoz pénz is kell.

— Az bizony kell! — sóhajtott könnyedén Gietto.

Dusán cigarettázott és amint kiköpött a vízbe, szétnézett a sötétségben és aztán halkán mondta:

— Csinalhatnánk

— Hogy?

— Préssel...

háborúnak változó fázisai nem változtathattak, de mi tagadás benne, ha egyhármár béke nem lesz, a burok végzetének be kell teljesülnie, az a végzet pedig alighanem az ő teljes megsemmisülésük.

Az angolok nem lesznek azon, hogy ezt a végzetet megmásítsák. Ok nem engedik, hogy presztizsükön csorba essék és mert van pénzük temérdek, van hájójuk megszámlálhatatlan, van katonájuk légió, elképzelhetetlen, hogy addig meghátráljanak, vagy hogy addig megálljanak, amíg el nem érték a célt, amelyet maguk elé tűztek.

A békekötés ideje elérkezett. A világnak fel kell szabadulnia a lidércnyomás alól. A gazdasági életre nem szabad továbbra is annak a nyügnék nehezédenie, amely minden háborúból minden népre jut, akár közel áll hozzá, akár távol tőle. Ha az angol királynak komoly szándéka, hogy Dél-Afrikában béke legyen, úgy csak hallassa parancsszavát. Hatalmának ezért a megnyilatkozásáért üdvözölni fogja e földön mindenki. (*)

A magyar-horvát kiegyezés. Zágrábról táviratozzák, hogy a horvát regnikoláris bizottság ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen a kormány képviselőiben gróf *Khuen-Héderváry*, a bán, s *Krajcsovic* osztályfő volt jelen. Az ülés lefolyását titokban tartják.

— **A karlócai kongresszus.** *Brankovic* György görög-keleti szerb patriarka értesítette a temesvári szerb püspökséget, hogy az idei kongresszus július hó 8-ára lesz egybehiva Karlócára. A kongresszuson kerül tudvalevőleg betöltésre a temesvári szerb püspökség is. A kongresszusi képviselőket áprilisban választják meg.

A gyáriparosok akciója.

(Az országos szövetség eszméjéhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

A ma megjelent budapesti lapok csaknem kivétel nélkül egy nagyfontosságú akcióról számolnak be: a magyar gyáriparosok által megalapítandó országos szövetségről.

Pangó gyáriparunk történetében mindenestre korszakalkotó esemény ez s a hazai gyá-

rosok, kik a külföldi államok régiebb és fejlettebb iparával versenyre kelve nagy kockázattal rakták le a ma létező ipar alapjait s ezáltal uttörő munkát végeztek, megérdemlik, hogy szövetségük alkalmával hosszabban foglalkozunk velük.

Gondosan átolvastuk az új szövetség programját, melyet a mai napon nekünk is megküldöttek. Találtunk is benne sokat, ami bizalmat gerjeszt és megerősíti a szövetség szellemét a köztudatban. De egy program-pontot nem találtunk benne, azt, hogy ezen nagy szövetségnek első gondja lesz az önálló vámterület mellett harcolni. Nincs ez a programban, de kiolvassuk azt a sorok közül. Mert a gyárosok iparosok. Az iparosok pedig kell, hogy buzgó harcosai legyenek az önálló vámterületnek.

Magyarországon minden gyerek tudja már, hogy a magyar gyáripar fejlődésének legfőbb akadálya a közös vámterület. Mindaddig, míg a fejlett osztrák ipar cikkei vámmentesen jutnak be az országba, itt igazi gyáripari fejlődés el nem képzelhető. Addig, míg az önálló vámterületet ki nem vivjük, kivagyunk szolgáltatva Ausztria kénye-kedvének, hisz Ausztria ipara csak azért lett nagygyá, fejlődése csak azért ért el akkora arányokat, mert Magyarországon volt a legnagyobb piaca s elnyomhatta az önálló vámterület híján a magyar ipart.

A magyar iparosok régebben próbálkoznak már az országos bajon segíteni.

Országos iparegyesületet alakítottak. Az egyesület azonban lassankint csakis a sorvadó kisiparosok védnökségévé lett. Az egyes fontos hazai iparágak egyesülése: a malomegyesület, a szesztermelők, a cukor-, papir- és bőrgyárosok, iparosainknak külön-különálló, ugyszólván szakegyesületei és nem bírtak sohasem oly országos érdeklődésre és sulyra szert tenni, hogy ipari tevékenységünknek megfelelő védelmet, nyilvánosságot és rokonszenvet biztosítsanak.

Azonkívül bebizonyult, hogy a kormány magára hagyatva nem tud a feladatokkal megbirkózni. Okvetlen szükséges volt, hogy a társadalom és az összes érdekelt körök a kormány segítségére siessenek.

Ez a meggyőződés bírta reá a magyar bánya- és kohóvállalatok egyesületének elnökét, *Chor. n* Ferenc drt, hogy több budapesti és vi-

déki kiváló ügyvéssal egyetemben a magyar gyárosokat szövetségbe való lépésre hívja fel.

A felhívás velős szavakban mondja el a tervezett szövetség célját. A szövetség azt akarja, hogy a magyar gyárosoknak a közérdekkel azonos érdeke megvalósuljon s e célból felvilágosítani kívánja a kormányt. Az egyesült erővel fellépő gyárosok szavának lesz nyomatéka. Németországban épügy, mint Ausztriában, régóta fennállanak hasonló szövetségek. Ezeknek története bizonyítja, hogy döntő hatásuk volt és van államuk iparpolitikájára, melynek gyakran irányát szabták meg.

A mozgalom élén Magyarország legelőkelőbb nagyiparosai állanak köztük olyanok is, a kik bennünket közelebbi érdekeinek: *Neuman Samu*, a *Neuman Testvérek* cég aradi beltagja és *Ramor Lajos*, az aradi *Weitzer-féle* waggongyár és vasöntöde részvénytársaság igazgatója.

A mozgalmat szervező férfiak hazafisága és komolysága bizalmat érdemel s reményt nyújt arra, hogy nehéz feladatuknak megfognak felelni. Ebben a feltevésben üdvözölnék a gyárosoknak alakuló szövetségét.

Sztrájkoló ügyvédi kamara.

(Ügyvédek a törvényszék ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Az ügyvédek általános panasza, hogy a csődtömeggondnokságokat, melyek az ügyvédi foglalkozásnak valóságos mentsvárjai, nem a kamarák, hanem a törvényszékek elnökei osztják ki, még pedig néhol és olykor nem a legigazságosabbban. Mivel a törvényszéki elnököket alig köti szabály a csődtömeggondnoki tisztre való kijelölésre, vannak, akik ismételtén a legjövendelmesebb gondnokságokat kapják, mások ismét egész pályájukon keresztül nem részesülnek ebben a becsben.

Temesvárott egész radikálisan jártak el a fiskálisok a törvényszékekkel szemben a csődtömeggondnokságok kiosztása miatt. Mint röviden említettük, a temesvári ügyvédi kamara tegnap elfogadta *Szigeti Arnold* ügyvédnek amaz indítványát, hogy addig a törvényszék ez állapotokon nem változtat, a választmány minden hivatalos megkeresést *ex offo válassz nélkül* hagy és felkérte az ügyvédek ar-ra, hogy addig, amíg az igazságügy miniszter

— Rajtacsipnek — legyintett a kezével Gietto.

— Próbáljuk meg.

— Hát próbáljuk.

Es megpróbálták. A prés künn volt a szigeten elrejtve és két hónap mulva elfogták Giettot. Egy esztendőre ítelték el, — de nem árulta el Dusánt és kiszabadulása után Temesváron találkozottak. — Giettonak az volt az első szava:

— Mit csinál a Marica?

— Férjhez ment — felelte nyugodtan Dusán.

A másik percben Dusán a földön volt, majd meg Gietto került oda és mivel Dusán nagyobb és izmosabb volt, mint a kis tömzsi alak, elverte ezt. Azután szótalanul betértek egy kis korcsmába, megették egy-egy szafaládét két zsemlyével, ittak rá egy liter bert és aztán így szólt Dusán:

— Marica nagyon büszke leány volt és nem ment volna hozzád, amiért a börtönben ültél. . . . Ez nem baj, van leány elég a világon, hát ne bomolj meg, Gietto. Látod, én — és büszkén ütött a mellére — sohasem voltam elzárva.

— Mem, — felelte sötéten Gietto — pedig tudom, hogy csempész is voltál.

— Voltam, — mondta nyugodtan Dusán.

— De börtönben nem voltam.

— Hát én igaz, — hogy most voltam, — felelte keserűen Gietto — de az is igaz, hogy azért megvan a becsületem. Mondd Dusán, hogy elárultalak?

— Nem! Nem árultál el. Es azt nem felejttem el neked Gietto.

Gietto keserű kacagását belefojtotta a poharába és ivott!

— Mégis máshoz ment a hugod.

— A hugom, — mondotta komolyan Dusán — az nem én vagyok. En nem állok jót senkiért. Magam az más. En nem felejttem el, hogy mit tettél értem. . . . Hát béküljünk, Gietto és menjünk le a magyar alföldre dolgozni. A Tiszán vashidat építenek és sok az az olasz meg a szerb munkás. Jól fizetnek. Jó lesz, Gietto? Adj rá kezet.

Kezet fogtak és még aznap gőzösre ültek s a Tiszáig mentek, ahol mindjárt felvették őket a hidépítéshez.

*

Körülbelül három hét mulva, egy reggel Gietto és Dusán egymás mellett feküdtek a Tisza partján s a hazigazdájuk, a halász Kispál István leányát nézték, — a ki a Tiszában mosott.

Meleg, rózsaszínű párás volt fejük felett a júliusi reggel, az öreg, odvas fűzfák elmerengve nézegették magukat a Tiszában s a fecskék szerelmes játékokat űzve a víz fölött, olyan villámgyors sebességgel szálltak tova, hogy a két leány, mintha virággal csiklandozták volna az arcukat, lehunyta a szemét.

Mind a ketten hason feküdtek és pipáztak. Gyöngye szél himbálta körülök a száradásra kitett hálók s a szomszéd tályákon kukorékoltak a kakasok.

Giettonak mintha pókháló ült volna a szemére, nem látott jól. Haza gondolt a víz, meg a száradni kitett hálók láttára, a szülőföldjére és nehéz volt a szíve. Söhajtott:

— Dusán!

Dusán ránézett.

Na?

— Jó volna otthon lenni.

Dusán vállst vont.

— Itt is jó. Van víz, meleg, szép leány, hal, hát egyéb mi kell még?

Gietto újra söhajtott.

— Nem tudom, de fáj a szívem!

Dusán most fürkészve nézett rá.

— Talán szerelmes vagy? — kérdezte.

A Gietto szép, zománcos barna arcát gyöngye pirította el. Aztán rámutatott a pipájával Kispál Zsuzsikára és mosolygott.

— Nagyon szép leány.

Dusán most féloldalt fordult és sűrű szempillái alatt megvillantak fekete szeméi.

— Az — mondta nyomatékkal — nekem nagyon tetszik.

Most Gietto is megfordult és szemközt könyökölték egymással s egy jó másodpercig farkasszemet néztek. Ha esetleg egy rózsa van a szemük közt, alighanem keresztülszurják a nézésükkel. Azután Gietto kivette a pipát a szájából és megszólalt:

— Emlékszel még arra Dusán, hogy mit mondtál nekem, három hét előtt Temesváron, a korcsmában, ahol szafaládét ettünk?

— Emlékszem — felelt Dusán, — Hogy

a kamara jelentésében felsorolt sérelmeket nem orvosolja, minden felajánlott tömeggondnokságot és közevdi tisztet utasítsanak vissza. Ez a határozat, mely egyértelmű az ügyvédek sztrájkjával, bizonyára országszerte feltűnést fog kelteni különlegességénél fogva. Hogy helyén való-e ez a határozat és melyik adja be először a derekát, a kamara-e, vagy a törvényszék, azt a jövő fogja megmutatni.

A közgyűlés ez érdekes pontjának tárgyalásáról a következő részletes tudósítást kaptuk:

A tárgysorozat első pontját az igazságügy-miniszterhez intézendő évi jelentés képezte, mely élénk vitára adott alkalmat. Igen fontos és különösen az ügyvédi körököt szorosán érdeklő javaslatot terjesztet elő Szigeti Arnold dr. a csódtömeggondnokok kirendelése ügyében. Szólv kikel ezen kérdés ujabban divatba hozott elintézése ellen. Véleménye szerint az ügyvédi kamara kérendő fel, hogy hozzon javaslatba valamely ügyvédet. Utóbbi időben gyakran megtörtént, hogy a királyi törvényszék nem vette figyelembe a kamara jelöltjét, miért is a szónok indítványozza, hogy a kamara is mellőzze a királyi törvényszéktől érkező összes átiratokat, kivált pedig azokat, melyekben ingyen közevdiöket kér kirendeltetni.

Lamberg Imre nagyon is veszedelmesnek találja ezt az indítványt. Javasolja, hogy ismételtelen kérelem alakjában forduljon a kamara a királyi törvényszékhez ezen baj orvoslása végett.

Reiner Géza dr. szintén az utóbbi indítványhoz csatlakozik. Veszélyeztetve találja Szigeti dr. radikális indítványa által az ügyvédek érdekeit is.

Korniss Géza titkár véleménye szerint maga a kir. törvényszék is belátta azt, hogy a csódtömeggondnokok kirendelésére vonatkozólag következetes, egységes eljárást nem követett. Hogy ezen a bajon segítve legyen, a törvényszék felszólította a kamarát, hogy maga állapítsa meg a csódtömeggondnokoknak kirendelendő ügyvédek sorrendjét. A kamara megfelelt e kívánságnak. Joggal elvárhatta tehát, hogy a törvényszék a javaslat szerint fogja kirendelni esetről esetre a csódtömeggondnokokat. Ez azonban, sa nos, nem történt, mert a törvényszék elnöke nem vette figyelembe a kamara által betervezett lajstromot.

Sztura Szilád dr. teljesen osztja Szigeti dr. nézetét, sőt még nagyon is enyhének találja azt. Keményen támadja a bírói karban az utóbbi időben lábrakapott ferde felfogást az ügyvédekkel szemben. Bírói körökben az utóbbi időkben mintha minden ügyvédet kivétel nélkül „embernyuzónak és csalónak” tekintenének.

nem felejttem el, amit értem tétél . . . Nem is felejttem. De azzal a leánnyal hagyj fel, mert az a leány nekem is tetszik.

Gietto most belefektette az állát a tenyerébe és a szeme félelmesen villogott. A szája széle körül valami mosolygás-féle remegett, de amint mélyen beleharapott az alsó ajkába, egyszerre eltűnt róla a mosoly. Azért nagyon nyugodtan mondta:

— Hallgass ide, Dusán. Az a leány szeret engem, én szeretem őt, hát az enyém lesz . . . Te is szereted. Jól van. De én egy esztendő börtönt szenvedtem el térted és a hugod is megcsalt . . . Azután te fogadkoztál . . . Hát milyen ember vagy te, Dusán? Becsületes, vagy gazember?

A két legény egy percre sem vette le egymásról a tekintetét. Rettenetes nyugalommal néztek egymásra. Azután Dusán szólt:

— Amilyen igaz, hogy Nasijovics Dusán a nevem, olyan igaz, hogy az a leány nem lesz a tied. Ha az apja megtudja, hogy a börtönben ültél . . .

— S honnan tudná meg, Dusán? — szólt közbe Gietto s most már reszkettek a finom orrcimpái. — Ki mondaná azt el neki! — Én! — felelte Dusán, nagyot ütve a mellére s talpra ugrott.

A másik percben Gietto is talpon volt s barna bársonykabátja zsebéből villámgyorsan rántotta elő törét s a — Dusán mellébe döfte.

Miután az eddigi kérések, könyörgések nem használtak, az ügyvédi karnak radikálisabb eszközökhöz kell nyulnia, hogy ezt a bajt végre orvosolhassák is. Szigeti dr. indítványához még azt hozzá akarná fűzni, hogy az ügyvédek foglaljanak határozottan állást és ő hiszi és reméli, hogy ez a leghelyesebb út a boldogulásra.

Popper Izidor minden tekintetben osztja az előtte szóló nézetét. Attól tart, hogy a kamara minden határozata hiábavaló marad mindaddig, míg maguk az ügyvédek között nem uralkodik teljes egyetértés.

Szigeti Arnold dr. kifejti, hogy az ügyvédek passzivitása a kir. törvényszékkel szemben igenis lehetséges. Nem az egyes ügyvédekről van itt szó, hanem az ügyvédi kamara passzivitásáról. A törvényszéki elnök hibája legfeljebb csak annyiban enyhíthető, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a helyi viszonyokat még alig ismeri és beteges ember. Ilyen körülmények között hallgassa meg azonban a járatosabbak tanácsait. Ha meg beteg és ideges ember, hát vesse alá magát egy alapos gyógykurának. Ismételtelen indítványozza: a közgyűlés utasítsa a választmányt, hogy a kir. törvényszék összes hivatalos átiratait helyezze adacta mindaddig, míg a kir. törvényszék nem teszi jóvá azt a sérelmet, melyet a kamara ellen elkövetett.

Hosszas vita után nagy szótöbbséggel elfogadták Szigeti Arnold dr. indítványát.

Sturm Albert

Tisza Kálmánról.

(Az elengedhetetlen tarokkparti.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Sturm Albert, a kormány félhivatalos köznyomatósának szerkesztője, aki a politika intimitásaiban egészen otthonos, a „Neues Wiener Tagblatt” legujabb számában a következő reminiscenciákat írja:

Tisza Kálmán, mint államférfi, jogot tartott tiszteletre és megbecsülésre, mint ember pedig szeretetreméltó volt; ő, kit az életpok évtizedeken keresztül csipkedtek állítólagos zsugorisága miatt, anyagi tehetségén túlmenő áldozatokat hozott barátai és elvtársai részére. A saját személye iránt maga az igénytelenség volt. Külsőségekre sohasem fektetett súlyt. Ruhái, valamelyik nagyváradi kisiparos terméke, mindig lehetetlen szabásuak voltak, lehetetlen szövetből és lehetetlen színekben. Komoly és zárkózott ember léte, szükszavuan mint egy epigramm, mégis megettette, hogy barátai és elvtársai körében, egy pohár igazi bor és hegedű, meg cimbalom mellett, fölvidámult, mint akárki más. Ha a barna fiuk az egész országban ismeretessé vált kedvene nótáját huzzák, jóságos kék szemei, még idős korában is fényben usztak s nem bujtak el a történelmi nevezetességre jutott sötét pápaszem mögé. Az ősz államférfi ilyenkor nagyon beszédes tudott lenni, sőt merész szójátékok is kedvező fogadtatásra találtak nála.

Minisztériusa alatt ritkán jött ilyen ártatlan mulatságra alkalom. Ekkor a tulságos elfoglaltságu államférfi egyedüli szórakozása a mindennapi tarokkparti volt a szabadelvű pártkörben. Akármilyen kritikus volt a helyzet, akármilyen fontos kérdések foglalkoztatták a kedélyeket, a szabadelvű-klubban a tarokk-parti este 6 és 7 óra között összejött, azt nem engedte el magának. Mikor Kálnoky gróf egyszer megjelent a klubban és beszélni akart a miniszterelnökkel, figyelmeztették, hogy Tisza nem szereti, ha a tarokknál zavarják. — Kálnoki megvárta a párti végét és a konferencia folyamán, melyet ezután Tiszával folytatott, tréfás megjegyzést tett megcsontosodott tarokkszenvedélyére:

— En nekem kell a tarokk. — felelte Tisza. — Mert e nélkül a gondok terhe alatt összeroskadnék. Ilyenkor egy órára alámerülök egy meseországba, amelyben osztatlan figyelmet a négy király és udvarának politikája, továbbá a nemes triónak: a skiz, huszonegyes és a pagátnak intrikái kötik le. Ebben az órában megfeledkezem minden másról és kipihe nem magamat.

Mikor Tisza Kálmán még halmon volt, akkor partiját, — nota bene: senki a klubban ő nála olcsóbban nem játszott — rendszeren két-három kibic-sor nézte végig. Természetesen partner fölösen volt, mindig került egynehány tartalékban is. A játék és a nyereség nagy örömet okoztak neki, de veszíteni nem szeretett; habár a veszteség maximuma legföljebb tíz forintba mehetett. A pártit magát azonban semmi körülmények között sem akarta nélkülözni.

Reám feledhetetlen benyomást tett, mikor Tisza Kálmán egy márciusi délutánon a szabadelvűpárt elnökségét egyidejűleg a miniszterelnökséggel tette le és az elvtársak ovációi között vonult vissza a tanácskozó termet határoló üvegfal mögé a játékasztalhoz, hogy olyan igyekezettel és buzgósággal folytassa a játékot, mintha egyéa fontosabb dolga nem volna, minthogy ellenfelének pagátját elfogja. Es ezen az estén szerencséje volt. Mikor másfél óra múlva ismét megjelent a teremben, ujjai között két egyforintos bankjegyet lebegtetett, a melyeket diadallal mutatott István fiának a következő szavakkal:

— Ez egy nevezetes nap nagyszerű eredménye!

A „generális” letette rangját, mint egyszerű közlegény lépett vissza a sorba; de a tarokkparti megmaradt, csak hogy csodálatosképpen idővel folyton ritkult és ritkult a kibic-sora, míg az egy-két emberre olvadt össze. Egyideig legalább partnerben nem volt hiány, de halál és más körülmények ezt a kontingenst is megemesztették és — ez a világ sora — néha megesett, hogy nem találkozott negyedik és hogy a párti csak három emberből állott.

A legszomorubb azonban 1901. év október 2-án volt . . .

Csak az, aki Tiszát jól ismerte, foghatja fel azt a mérhetetlen fájdalmat, melyet neki nagyváradi polgártársai okoztak, mikor a választásnál cserbe hagyták. Véletlenül ott voltam a szabadelvűpárt irodájában, mikor az ötödik délutáni órában a 71 éves Tisza eljött, hogy a nagyváradi hírek után tudakozódjék. Podmaniczky Frigyes báró pártelnöknek, aki 54 évvel ezelőtt Tiszával együtt harcolt Schwechat sáncaiban és akihez azóta szoros baráti kötelék fűzött, jutott a szomorú feladat, hogy a jóbarátot a bukás eshetőségére előkészítse. Tisza Kálmánnak különben is fakó arca Podmaniczky kiméletes szavaira halotthalvány lett; kezei önkéntelenül támaszt kerestek és csaknem gépiesen esett a legközelebbi székbe.

— Tehát megbuktam! — morgott maga elé.

Ekkor gyorsan fölemelkedett és utolsó erejének teljes összeszedésével, szokott, csoszogó, zajtalan lépteivel a tarokkpartihoz ment.

Azonban, mintha most nem sikerült volna neki alámerülni a négy király és a három intrikus meseországába: szülővárosának halálanságát a legfényesebb kártyák sem tudták feledtetni. Halálos sebbel a szívében távozott a klubból.

TÁVIRATOK.

A varsói kémkedés.

Páris, március 27. *Puzyrewski* orosz tábornok tegnap ideérkezett és *Pendezec* vezérkari főnökkel tanácskozott. *Pendezec* a „Petit Parisien” egyik munkatársa előtt lehetetlennek mondotta, hogy *Grimm* alezredes egy francia-orosz mozgósítási tervet adott volna át Németországnak. Legfőleg a határon lévő helyek terveit adhatta el és a csapatok jövődő mozgulatait árulhatta el.

A bur háberu.

London, március 27. Hivatalosan jelentik, hogy Kanada *Chamberlain* felszólítására kijelentette, hogy kész még 2000 embert Dél-Afrikába küldeni.

Halál a jezsuitákra.

Madrid, március 27. Lisszabonból jelentik, hogy Santaremben tüntetések voltak a papság ellen. A tömeg azt kiáltotta: „Halál a jezsuitákra!” és szidalmazta a biboros-patriárkát, akinek menekülnie kellett a nép dühe elől.

Megfagyott zászlóalj.

(Száznyolc holttest a hóban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Rövid távirati értesítések alapján megemlékeztünk annak idején azokról a pusztító hóviharakról, melyek január végén Japánban egy zászlóalj katonaságot elpusztítottak. *Kuraischi* százados, ki a halálos veszedelemből tizenegyed magával csodálatosképen megszabadult, most tette közé emlékiratait. Ebben bőven leírja azt a borzalmas hóvihart, mely még Japánban is ritkaságszámba megy, ahol pedig elég sok katasztrófa történik.

Awomoriból, Nippon sziget északi részéről — így szól a százados jelentése — január 23-án elindult egy 210 főből álló zászlóalj katonaság, hogy a hóban menetelési gyakorlatokat tartson. A reggelinél már oly hideg uralkodott, hogy a katonák alig tudták kezeiket mozgatni. Este egy erdőben ütöttek tanyát. Esti 9 óráig tűrhető volt az időjárás. Minden század védősáncot épített hóból, de ezt befödni nem lehetett. A legénység a tábori tüzek körül igyekezett melegedni. A tüzet a havon kellett meggyújtani, olyan magasan feküdt már a hó s a földet nem lehetett elérni. Meleg ételre és alvási ily körülmények között gondolni sem lehetett. Éjfél után 2 órakor újból hullani kezdett a hó s a vihar teljes erejéből kitört. A legénység harci dalok éneklésével igyekezett magát ébrentartani, hogy meg ne fagyjon.

A menetelés célja, Tashiro csak 4 kilométernyire volt már, de előbb egy nagy folyón kellett volna áthaladni. A parancsnokló őrnagy ezért elrendelte a visszamenést Awomoriba, a mely 14 kilométernyire volt. A vihar azonban oly borzasztó módon dühöngött, hogy a legénység szemét sem tudta nyitva tartani. Reggel 12 ember már nem tudott menetelni, ezeket pajtásaik magukkal vitték, de mikor mind többen és többen dőltek ki, abbahagyták ezt.

Január 24-én a legénység egy negyede dől ki. Nagyon lassan lehetett előre haladni. Tisztek és katonák már nem tudták kezeiket használni, még az arcuk is megfagyott. Este 5 órakor újból tábort ütöttek, amely alig három kilométernyire volt az előbbi tábortól. Tüzkásra gondolni sem lehetett, az ételek oly keményre fagytak, hogy harapni nem lehetett. A vérkeringést csak a lábak folytonos mozgatása által lehetett fentartani. Akik legjobban szenvedtek, azokat középre vették s ide-oda rázták. *Okitsu* százados meghalt. Holttestét a január

25-iki továbbmenetelésnél magukkal vitték. A századoson kívül az éjjel még 39 legény halt meg. Mikor hajnali 3 órakor folytatni akarták a menetelést, 30 ember összeesett. Még éltek, de nem tudtak felelni, sem tagjaikat mozgatni. *Jamaguchi* őrnagy is elájult. Az elhaltak borjuit felgyújtották, hogy újra éledjenek, de hiába. Mikor reggel 8 óra tájban a vihar alábbhagyott, két őrzőjratot küldtek ki az utak fölkeresése végett. *Jamaguchi* őrnagy újra magához tért, a parancsnokságot is átvette, ami új kedvet öntött a legénységbe. Most már csak egyes osztályok indultak el.

Kuraschi százados, aki szintén többször elájult, jelentésében azt mondja, hogy január 27-én egy altiszt azt a jelentést hozta neki, hogy megtalálták a Tamogi-ba (7 km. nyire Awomoritól) vezető utat. *Kuraischi* ezután összejött egy másik osztaggal, de ettől újból elvált s nemsokára megtalálta a folyót, amely mellett Awomori fekszik. Az éjjelt azonban még mindig a szabadban kellett töltenie, sőt másnap, január 28-án sem tudtak tovább haladni. Egyik ember a másik után esett össze, mások meg társaik keresése közben pusztultak el, *Kuraischi* százados *Ito* hadnagygyal átölelkezve, egy hógödörbe feküdt s úgy várták a halált. *Jamaguchi* őrnagy is a közelben volt. Így mult január 29-ike. 30-án sikerült *Kuraischi*-nak egy dombra jutni, ahol aztán a kiküldött legénység meglátta s társaival együtt megmentette.

A mentésre kiküldött katonaság, mivel a vihar tovább dühöngött, nem tudta fölkeresni az elhullott katonaságot. Még február 14-én is tartott a vihar, ami a kutatást roppant megnehezítette. Összesen 17 embert mentettek meg 210 közül. 108 holttestet megtaláltak. A szerencsétlenül jártak hozzátartozói részére nagy szabásu gyűjtést indítottak meg.

Szerelmi dráma

egy fővárosi szállodában.

(A mérnök és az ápolónő regénye.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 27.

Halálos végű szerelmi dráma játszódott le ma reggel Budapesten. Egy huszonnégy éves, szép reményekre jogosító fiatal ember agyonlőtte a kedvesét, majd pedig önmagát. A végzetes tettnek indító oka régi, sokszor elcsépeit téma: a szerencsétlen szerelem. A sok szerelmi dráma közül azonban kiválik ez a mai igazán drámai háttérrel.

A szerelmesek viszonya új, nem mindennapi volt. A férfi 24 éves, a nő hat évvel idősebb. A férfi a művelt osztályhoz tartozik, mérnöknek készült, az asszony ápolónő. A kórházban ismerték meg egymást, a hol a férfi betegen feküdt s a nő meleg szeretettel végezte irgalmas kötelességét: ápolta a beteget. Közben a férfi felgyógyult és elhagyta a kórházat. De magával vitte az ápolónő szívét s cserébe odaadta a magáét. Szinte beteges szerelemmel rajongtak egymásért s mert egyesülniök az emberek előtt nem lehetett: eldobták maguktól az életet.

A halálos végű szerelmi drámáról budapesti tudósítónk ezeket táviratozza:

Bérdy József dombovári születésű 24 éves építésztani hallgató ez év elején megbetegedett az egyik szemére. Orvosainak tanácsára a hársfa-utcai poliklinikába vétette föl magát. Január tizenegyedikén feküdt be a kórház szemészeti osztályára, a hol *Stuklik* Jozefin harminc éves ápolónő foglalkozott a betegekkel.

A fiatal ember szembaja oly veszedelmes volt, hogy operálni kellett, amelynek követke-

tében elveszítette a jobb szemét. A fiatal emberre ez a csapás rendkívüli hatással volt és egyre azt hangoztatta, hogy öngyilkossá lesz. *Stuklik* Jozefin azonban oly odaadó ápolásban részesítette, hogy a fiatal ember csakhamar megvigasztalódott. A csinos leány szerelmet gyújtott a fiatal ember szívében.

Berdynék január 27-én kellett elhagyni a kórházat. Mielőtt azonban távozott volna, megvallotta a leánynak, hogy szereti. Az ápolás alatt a leány is megszerette a fiatal embert, és megállapodtak abban, hogy többször találkozni fognak. A fiatalok között a legbensőbb szerelmi viszony támadt. A szemét elveszített fiatal embert a leány segítette, a férfi pedig minden követ megmozgatott, hogy állásba jusson. Ez azonban nem sikerült. A küzködés és az a tudat, hogy a leány segítségére szorul, végleg megérlelte benne az öngyilkosság gondolatát. Szerelme nélkül azonban nem akart meghalni.

Kedden este *Stuklik* Jozefinnek kimenője volt. Este kilenckor hagyta el szobáját, barátságosan elköszönt barátjától. Azóta nem látták a poliklinikán. Tegnap délben, a mikorra visszavárták, nem jelent meg. Helyette levelet hozott a posta a klinika igazgatójának. Ezt írta benne *Stuklik* Jozefin:

— Szerelmes vagyok valakibe, de nem lehetek az övé. Meg fogok halni — ne haragudjanak rám,

A kórház igazgatója a levelet elküldte a rendőrségnek, a hol meg is indították a nyomozást az eltűnt leány iránt, de nem találtak rá.

Szerdán éjjel 12 óra felé idegen fiatal pár tért be az Alsó-erdősor 6. szám alatti Zöld korszoru-szállodába. A portás az udvar végén emelt négyemeletes épület második emeletén helyezte el őket, a 28-as számú szobában. A szoba berendezése igen egyszerű. Nincs benne egyéb, csak két ágy, egy pamlag, egy asztal, két szék, egy szekrény s egy mosdó. A fiatalok bezárkoztak a szobába, de előzőleg két üveg sört kértek. A portás átadta nekik a bejelentőlapot, a melyet a férfi szabályszerűen kitöltött.

Ma reggel fél nyolc órakor ijedt csöngetés hallatszott a 27-es számú szobából. A portás fölsietett az emeletre, hol a csilingelő vendég már messziről kiáltotta:

— Két lövés dördül el mellettem. Valaki öngyilkos lett.

A portás rendőrt hívott s ennek jelenlétében betörték a szoba ajtaját. Mikor a füst eloszlott, szemügyre vették a szoba két lakóját. Mindketten az ágyban feküdtek ruhátlanul, fejükön hatalmas két sebbel. Pirosló vérük hosszú sávokban folyt végig az ágy fehérszövetén. A férfi már halott volt s jobb keze még görcsösen szorongatta a hatlövetű revolvert, a melyből két golyó hiányzott. A nő még élt, de már alig lélegzett. Elhívták hozzá a mentőket, de mire ezek kiértek, a nő utolsót sóhajtott és elpihent örökre.

A kerületi kapitányság tisztviselője csakhamar megjelent a dráma színhelyén és jegyzőkönyvbe foglalta az esetet. A szoba közepén álló asztalon hevert a férfi gallérja, kézelője, a nő hajtűi, néhány krajcár aprópénz s egy szelet papiros ezzel az üzenettel:

— Közös elhatározással mentünk a halálba. *Bérdy* József, *Stuklik* Jozefin.

A rendőrorvos megállapította, hogy a férfi, a ki a Csömöri-ut 35. számú házban lakott, a nőnek balhalántékába röpitette a golyót, a mely a jobb halánték-csontban megakadt. A férfi agyát a második lövés menten összeroncsolta.

A két tetemet a rendőrség beszállította az üllői-uti bonctani intézetbe.

Viharos ülés a Kossuth-mauzoleum miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 27.

Budapest művészi világa ismét forrong. Valóságos művészeti botrány sarjadt elő a Kossuth-mauzoleum kérdéséből, a mely újabb és kínos momentuma annak a gyanunak, hogy csak azért vetették fel a mauzoleum kérdését, mert ez által a Kossuth-szobor létesítését akarja a főváros elodázní.

A vihar ma az Országos Képzőművészeti Társulat ülésén tört ki, a hol Zala György szólalt fel abban az irányban, hogy a társulat egész erkölcsi és művészeti súlyát vesse latba a szabálytalan döntés jóvátételére. A szabálytalan döntés tudvalevőleg a mauzoleum bíráló-bizottságának legutóbbi ülésén történt; a hol hat szavazattal öt ellenében az 1848 jeligéjű pályaműnek ítélte oda a díjat a Mekka jeligéjű pályaművel szemben, melyet a jury művész tagjai határozottan jobbnak tartottak, mint a pályanyertes művet.

A szavazás megtörténte után Lechner Odön, Zala György és Kann Gyula a leghatározottabban felszólaltak a döntés ellen, amely minden művészi szempontok ellenére való, épp ezért tiltakozást jelentettek be, zsűritagságukról azonnal lemondottak, a további szavazásban részt nem vettek és azonnal elhagyták a termet.

Ilyen körülmények közt a bizottság ítélete jogilag is érvénytelen volt. A pályázati feltételek szerint ugyanis, ha egy zsűritag lemond tisztéről, mindaddig nem hozhatnak döntést, míg helyébe új bírálót ki nem neveztek. A bizottság három zsűritag lemondása után is folytatta ítélezését, döntése tehát érvénytelen nemcsak a művészet szempontjából, amelynek a joghoz semmi köze, de a hivatalos formalitások jogi szempontjából is.

Ilyen előzmények után tartotta meg ma választmányi ülését az Országos Képzőművészeti Társulat, mely ülésre csaknem az összes választmányi tagok megjelentek, mert hire járt, hogy erős kifakadások lesznek itt a bíráló-bizottság döntése miatt.

Andrássy Tivadar gróf rövid megnyitója után Zala György jelentkezett szólásra. Eles szavakban jellemezte a jury működését s végül úgy a maga, mint Lechner Odön nevében bejelentette, hogy a bíráló bizottságból kilép.

Wagner Géza dr., mint a fővárosi képzőművészeti bizottság részéről kiküldött szakértő védelmére kelt a jury-nek s elodatta azt az álláspontot, melyet Zalákkal szemben a másik párt elfogadott.

Andrássy Tivadar gróf félbeszakította a szónokot és kijelentette, hogy e tárgyban nem enged meg a vitakozást.

Márk Lajos és Diner József tiltakoztak az elnöki enunciació ellen s szavazás elrendelését kérték arra nézve, hogy hozzászólhatnak-e a választmányi tagok a tárgyhöz, avagy nem.

Az elnök hangoztatta, hogy a szavazást nem rendeli el már csak azért sem, mert a választmány nincs hivatva kritikát gyakorolni a bíráló-bizottság eljárása fölött és azt nem is teheti vitakozás tárgyává.

A nagy zajban Diner figyelmeztette az elnököt, hogy a választmány Zala és Lechner előadásából bőven tájékozva van azok felől, a mik a bíráló-bizottságban történtek. Indítványozza, tegyen a választmány előterjesztést a fővároshoz a jury ítéletének megdöntése tárgyában.

Az elnök ezt az indítványt sem engedte

tárgyalni, a mire újból kitört a vihar. Erre az elnök hirtelen berekesztette az ülést.

Diner József tudomására hozta az elnöknek, hogy a történetek után a választmányból kilép.

A választmányi tagok általános izgalomban az ülés berekesztése után is együtt maradtak. A szenvedélyek lecsillapulása után Andrássy Tivadar gróf hozzájárulásával sikerült annyit elérni, hogy közelebb egy másik ülést hívnak egybe s ezen a Kossuth-mauzoleum dolgaira vonatkozó és írásban benyújtandó indítványt mégis csak tárgyalás alá veszik.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* Rontay Boriska férjhez megy. Rontay Boriska pár év előtt az aradi színház szubrett-primadonnája volt. Az élénk, temperamentumos színésznőt Arad egész közönsége bálványozta, de legjobban bálványozta Szendrey Mihály, a kassai direktor, a ki a fess Boriskát el is hódította tőlünk s azóta a jókedvű, aranykedélyű primadonna a kassaiak dédelgetett kedvence lett. Ma azt jelentik Kassáról, hogy Rontay Boriska férjhez megy Szendrey Mihályhoz, direktorné lesz, a szinpadtól pedig visszavonul. Husvét után lép fel utoljára s aztán nyomban meg lesz az esküvő.

* Hirneves művésznők hangversenye Aradon. A magyar zongora-ikrek: Hollósy Kornélia és Kelen Ida fogják gyönyörködtetni művészetükkel április 13-án városunk zenekedvelő közönségét. Ez a két poéta-lélek oly jól megérti egymást, úgy egybeolvad, hogy játékok teljesen egységes, művészi benyomást kelt a hallgatóban. A zongora összeköti őket, mint a szíami ikreket közös tengelyük; lelkükben közös harmónia, gondolkodásukban és játékokban egységes felfogás, csaknem teljes azonosság uralkodik. Ritkán találni két annyira kongruáló művész egyéniséget, amilyen ez a két leány, aki négy kézzel és két zongorán egységesebb művészetet produkál, mint akárhány sörényes zongoristán egymagában. Bárhol léptek is fel eddig, ünnepeletés volt a részük. Művészetükről a legnagyobb elragadtatással beszéltek és irtak a külföld elsőrangú zenekritikusai. Aradi estélyükön közreműködik Diósy-Haldel Berta, a magy. kir. Opera nagyhirű primadonnája. Hangversenyük, melyre fényes műsort állítottak össze, esti 7 órakor kezdődik. A hangversenyt Révész Nándor rendez, kinek könyvkereskedésében a jegyek már most megválthatók. I. hely 6 korona, II. hely 4 korona, állóhely 2 korona.

* A vidéki színészet segítése. Ismeretes az az akció, amelyet Szeged indít a vidéki színészet államsegélye tárgyában. A törvényhatóság fel is irt a belügyminiszterhez s erre ma érkezett meg a válasz a következőkben:

A vidéki színészet segélyének fölemelése iránt a február 27-én tartott közgyűléséből kelt fölterjesztésére értesitem a város közönségét, hogy bár a magam részéről is indokoltnak tartom a vidéki színészet segélyének fölemelését s tényleg folytak is tárgyalások abban az irányban, hogy az 1901. évi állami költségvetésbe a vidéki színészet segítésére felvett 74 ezer korona hitel (s nem 56 ezer, mint a felterjesztésben tévesen jelezve van) az 1902. évi költségvetésben fölemeltessek, mindazonáltal ezen tárgyalások az ország pénzügyi helyzetére való tekintettel eredményre nem vezettek s így a folyó évi költségvetésbe is csak 74,000 korona volt beállítható. Az 1903. évi költségvetés egybeállításával alkalmával újból megfontolás tárgyává fog tétetni a vidéki színészet segélye fölemelésének kérdése, azonban már ezúttal is ki kell jelentenem, hogy a segély olymértű fölemelését, amilyent a város közönsége javasol, a mai viszonyok között kizártnak tartom.

* Színházi szenzációk című tegnapi cikkünkre Budapestről ma azt a távirati értesítést vettük, hogy a közleménynek Rákosi Jenőre és Zoltán Jenőre vonatkozó része téves információ alapult.

— Az „Alföld” című aradi képes szépirodalmi folyóiratnak szombaton jelent meg legújabb száma. A mostani számnak az ad különös érdekességet, hogy az Aradról eltávozott színészek javarészenek arcképei láthatók benne. A különben is érdekes olvasnivalókkal szaturált folyóirat hova-tovább nélkülözhetetlen minden aradi családnál. A lap előfizetési ára egy évre 10 korona. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22.

* Arad új térképe. Arad szab. kir. városának teljesen átdolgozott új kézi térképe most jelent meg az utcák teljes névsorával. Ifj. Klein Mór és Ingusz I. és fia könyvkereskedésében. Tíz év óta nem adtak ki városunkról kézi térképet és így nagyon érezhető hiányt pótolnak fenti cégek ezen térkép kiadásával. Az új elnevezésű és újonnan nyitott utcák benne vannak s így a térkép nélkülözhetlen az idegeneknek s a helybeli közönségnek egyaránt. A csinosan kiállított térkép bolti ára 60 fillér és kapható a fenti cégeken kívül minden helybeli nagyobb könyvkereskedésben.

Az ó-budai krach.

(Csak a tőkét fizetik vissza.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 27.

Az óbudai takarékpénztár szürke, földszintes épületének udvarában ma újra száz meg száz számra tolongott a nép, mindannyi betevő. A hangulat heves, izzó, mint Augenstein öngyilkosságát és Adler szökését követett első napokban. Egy csapat rendőr tartja fenn a rendet, teljes éberséggel vigyázva, nehogy valami zenebona történjen. A rendőrség szigorú rendben, pontos egymásutánban bocsátja be a türelmetlenkedőket s a ki kijön, szinte megrohanják a kérdésekkel, de a válasz mindig egy:

— Kamatot én sem kaptam. A takarékpénztár kamatot nem fizet!

Az utca is tele van férfakkal, nőkkel vegyest s ott tovább folyik a kérdezősködések özöne s percről-percre nő az izgatott nangulat. Kérdik, hogy miért nem fizeti a kamatot a pénztár, ámde erre válasz nincs. Maga a takarékpénztár sem szolgál felvilágosítással s hogy ezen egyoldalú s törvényellenes intézkedés alapját honnan merítették: azt csupán ők tudhatják s kiderítése és megszüntetése bírói eljárás tárgyát fogja képezni. A betevők ugyanis többen összefogva, ügyvéd útján tesznek feljelentést a III. kerületi takarékpénztár törvénybe ütköző eljárása folytán.

A mai nap folyamán például előfordult a következő eset: Egy betevő, 500 frtos könyvével jelentkezett kifizetésre. Ez a tőke már tizenkét éve kamatozik, a nélkül, hogy tulajdonosa a kamatokat kivette volna. Kellett volna tehát kapnia mintegy 300--350 frt kamatot is. Az igazgatóság azonban csupán a tőkét volt hajlandó kifizetni, a kamatot pedig nem. A tulajdonos erre ezt az ajánlatot tette, hogy a pénztár 498 frt tőkét fizessen ki neki. Így 2 frt tökebetétével takarékpénztári könyve tulajdonában maradt volna s ugyancsak dokumentálhatta volna, esetleg bírói uton kamatkövetelési jogát is. Az igazgatóság azonban így nem fizetett. Azt mondták: vagy kifizetik a teljes törzsbetétet kamat nélkül, a könyv bevonásával vagy nem fizetnek ki egy krajcárt sem. A könyv tulajdonosa az utóbbit választotta s ügyvédnek adta át a dolgot. Hasonló módszerrel kísérleteztek sokan, de mind eredménytelenül.

Az igazgatóság ezen önkényes eljárása folytán a bizalom immár annyira megrendült, hogy alig akad betéttulajdonos, a ki tőkét ne követelné. A betét-tulajdonosok presszió alatt vannak: vagy megelégednek a betétösszegnek kamat nélküli visszaadásával, vagy nem, mely esetben esetleg ki vannak téve annak, hogy még tőkájük egy részét is elveszítetik. Az igazgatóság azzal is hitegeti a betéttulajdonosokat, hogy „majd” a kamatokat is megkapják, de ez az ígértetés pusztán, üres szóra történik. Szépen elveszik a betétkönyvet az illetőtől s amikor elmúlik az ostrom s csillapulnak a kedélyek s kiki eljön kamatjáért, nem kap

semmit, mert a könyvet visszatartják s már most mivel bizonyítsa az illető, hogy kamatja benn maradt?

Több betevő kérte az igazgatóságot, hogy adjanak írásos bizonyítékot kezükbe, melylyel annak idején igazolni tudják majd kamatkövetelési jogukat. Megtagadták minden egyes esetben. Ha tekintetbe vesszük, hogy a takarékpénztár három millió korona betétet mutatott ki, ennek 4 százalékos kamatja csupán egy évre 120,000 koronára rug, melyhez most a takaréki jogtalanul jut. — Ugy látszik ezzel akarják fedezni azon veszteséget, mely Adler révén háramlott a takarékra.

Hogy mennyire megkárosította az igazgatóság a százakra menő betét-tulajdonosokat, az könnyen kiviláglik a fentebbiekből s e miatt ma délelőtt valóságos elégedetlenség tört ki, s heves kifakadások történtek a pénzükre várakozók sokaságában.

Az igazgatóság most azzal fenyegetőzik, hogy ha másképp „nem megy a dolog“, *lékvidálni fog s akkor fölmondja a váltókat*, ami persze kiszámíthatatlan és újabb csapással sújtaná O-Buda és vidékét. A váltókra felvett pénz nagy része ugyanis szőlőtulajdonosok gazdaságába van befektetve, a kiket egyszerre a tönk szélére juttatna a takarékpénztár ilyen való eljárása.

A takarékpénztár váltótárcájával különben szintén baj van. Való ugyanis, hogy sok között a kétes, jobban mondva behajthatlan váltó, ami tetemes veszteséget jelent.

Ifjúsági egyesületek.

— Wlassics miniszter körrendelete. —

Arad, március 27.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet adott ki, melyben a tanítóságnak nagy melegséggel, de egyúttal a legnyomatékosabban ajánlja a figyelmébe az ifjúsági egyesületek ügyének istápolását. Alapítanak a népiskolából kikerülő ifjúság erkölcsi és szellemi fejlődésének védelmére hivatott egyesületeket. A terv szép, csak a végrehajtó tényezők ne kalandozzanak el majd tilosba. Amikor az ifjúság egyesülését, mint közelebb-ről is sajnos tapasztaljuk, felekezeti és politikai visszavonás mérge mételyezi meg nagyon is sok esetben, nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy szigorú felügyelet emeljen gátat a szépre hivatott ifjúsági társulás elfajulásának továbbterjedése elé.

A tanfelügyelőkhöz intézett körrendeletében Wlassics miniszter kifejti, hogy a tervszerűen, tizenkét éven át szervesen kapcsolt népoktatásból lép ki a tizenötödik életévét betöltött ifjúság az életbe. Amde sajnos tapasztaljuk, hogy ilyen gondos és tervszerű népnevelésnek az ifjúság tulnyomó részénél még sem mutatkozik hosszantartó és az életben is nyilvánuló hatása. Az ifjúság éppen abban a korban lép ki a népiskolából az életbe, amidőn a legfogékonyabb a jóra és rosszra egyaránt; az utóbbi behatások pedig sokkal gyakoribbak és csábítóbbak, semhogy azoknak az ifju tartósan ellenállani képes volna. Bekövetkezik az erkölcsi lazulás, számtalan esetben a maga vészes következményeivel.

A népiskolákban nyert ismeretek nem véssődnek mélyen a gyermek lelkébe; néhány év a tanköteles koron túl az isme gyenge talajt teljesen meglazítja. Ezek a szempontok indítják Wlassics minisztert, hogy a tanfelügyelőkhöz figyelmét ezen tőrre irányítsa. Minden tanfelügyelőt felhív a miniszter, hogy hasson e tekintetben is huzdítólag a tankerületében levő állami iskolák tanítói karára s szólítsa fel őket, hogy mindenütt, ahol a helyi viszonyok kedvezőek, igyekezzenek az ifjúsági egyesületeket a népiskolákból kikerülő ifjúság bevonásával okosan és tervszerűen megalakítani.

Főcélja legyen az ilyen egyesületeknek az ifjúság értelmi körébe illeszkedő népszerű elő-

adások és felolvasások által főleg a hazafias szellem és erkölcsi élet ápolása, a közhasznú ismeretek népszerű, tehát egyszerű és világos terjesztése. Hogy mi legyen ezen előadások és felolvasások anyaga, azt a helyi viszonyok figyelembe vételével az állami tanítók legjobban tudják kiválasztani, csak azt hangsúlyozza a miniszter a legnyomatékosabban, hogy az ifjúsági egyesületek köréből minden felekezeti, avagy politikai kérdés, még a legcsekélyebb vonatkozásban is, *szigorúan kizárandó*.

Nemcsak a kedély nemesítése, hanem az egyesületi élet vonzóvá tétele céljából be kell abba vonni a nemesen szórakoztató foglalkozást is. Tehát daloskör alakítása, venzó színi előadások rendezése, mind alkalmas eszközei az egyesületek feivirágztatásának. Az állami iskolákban szervezett ifjúsági könyvtár szintén egyik hathatós eszköze az ifjúsági egyesület sikeressé és vonzóvá tételének.

A szervezet legyen minél egyszerűbb. Szükséges ugyan, hogy az egyesületnek legyenek alapszabályai, amelyek szerint a maga dolgait rendezzi, de ezen szabályok ne rójanak az ifjúságra anyagi terheket, s ne akadályozzák őt a napi kereset munkájában. A sikert az is biztosítja, hogy ha a helyi, művelt hazafias társadalom érdeklődését sikerül a tanítóknak megnyerniük.

Kijelentem — mondja a miniszter rendeletében, — hogy mindazon tanítókat, akik az ifjúsági egyesületek szervezése és vezetése körül kiváló érdemeket szereztek, jutalomban fogom részesíteni. De legfőbb jutalma lesz a tanítói karnak az a tudat, hogy az iskola határán, tehát hivatalos kötelességén túl is tevékenykedik a magyar nemzeti társadalom kialakulásának biztosítására.

Frank Boriska nem válik.

(A kis grófné cáfolata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Közel másfél évtizedes ügy került felszínre a napokban. Ugy a nyolcvanas évek vége felé felé történhetett, hogy Budapestről eltűnt egy fiatal mánás s vele egyidejűleg a Népszínház egyik fiatal és szépségéről híres énekesnője is eltűnt. A mánás Károlyi György gróf volt, Károlyi Istvángróf fia, a nő pedig Frank Boriska, az aradi szintársulat egykori énekesnője.

A fiatalokról néhány hét múlva az a hír érkezett New-Yorkból, hogy egybekeltek annak rendje és módja szerint s boldogan élnek. Az ifju mánás atyját nagyon bántotta ez a messzianca s hallani sem akart a fiáról, a kitől minden támogatást megvont, majd gyámság alá is helyezte.

Négy évig a legboldogabb egyetértésben élt túl az oceánon a fiatal gróf szépséges hitvesével, a ki két szép gyermekkel ajándékozta meg őt, kik közül az egyik még csecsemőkorában meghalt. Négy év múlva hazajött a fiatal pár Budapestre s itt egy esztendő múlva György gróf visszaköltözött családjához, a melylyel kibékült. Elválni azonban nem vált el ifju nejétől.

Most, néhány nap előtt közzétette a hivatalos lap, hogy Károlyi György grófot feloldották a gyámság alól. Ebből néhány lap azt a következtetést vonta le, hogy teljesen kibékült a családjával és a nejétől elválk. Ily értelemben néhány lap meg is írta a dolgot, a melynek valószínűségét megerősíteni látszott az is, hogy a gróf egy árva szóval sem cáfolta meg ez ujsághireket. Annál inkább sietett azonban megcáfolni e közleményeket a grófné, a kinek eljárásában csupán az az érthetetlen, hogy noha a

válási hírt az összes budapesti és bécsi lapok hozták, csupán a bécsi „Neues Wiener Journal“ című lapnak küldötte be cáfoló sorait.

Ez a kis cáfolás, a melyet különben is meglehetősen eldugott helyen közöl a bécsi lap, teljesen elkerülte a fővárosi sajtó figyelmét s így nem lesz talán érdektelen, ha azt itt közöljük:

Vonatkozással az Önök becses lapjának e hó 19 én megjelent közleményére, felkérem önöket, hogy a sajtótörvény 15-ik §-ára való tekintettel sziveskedjenek helyt adni a következő helyreigazításnak: Teljesen *valótlan*, hogy én elváltam volna a férjemtől, Károlyi György gróftól; sohasem is akartam tőle elválni s most sem gondolok még távolról sem arra, hogy férjemtől elváljak. Így tehát törvényes hitvese vagyok Károlyi György grófnak. A szives közlésért előre is köszönetet mondva, maradtam tisztelettel

Gróf Károlyi Györgyné,
szül. Frank Boriska.

A midőn a grófné levelét, a melyet a nevezett bécsi ujsághoz intézett, itt közreadjuk, ismételen is csodálkozásunkat fejezzük ki afelett, hogy bár Budapesten lakik a grófné s bár az elválásáról szóló hírt a budapesti ujságok is közölték néhány sorban, e lapoknak egyetlen sornyi cáfolatot sem küldött.

TANÜGY.

(—) Iskola Ségában és Pólturában. Az ötödik és hatodik külvárosi kerület lakói iskolát kérnek a várostól. Kérvényükkel tegnap foglalkozott az iskolaszék, de miután nincs pénze az iskolafelállításához, a kérelmet a közgyűlés elé terjeszti.

Szerkesztő-válság a Pesti Hirlapnál.

(Kenedi Géza dr. kilépése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 27.

A fővárosi hirlapirodalom életében ma jelentős változás állott be. Budapest egyik legelőkelőbb s legelterjedtebb lapjának, a *Pesti Hirlap*-nak szerkesztője: Kenedi Géza dr. *kilépett a lap kötelekéből*. Ez a szerkesztőváltás azért jelentős, mert nem a lapnak belügye, hanem politikai indokkal bíró esemény.

A *Pesti Hirlap* beléletében az októberi képviselőválasztások óta egyáltalán nagy változások állottak be. Légrády Károly ugyanis, a lap tulajdonosa, ki a mult ciklusban az *ákosfalvi* kerületet képviselte, az októberi választás alkalmával kisebbségben maradt *Makkai* Zsigával, a székely képviselővel szemben. Ezt a vereséget Légrády Károly rossz néven vette és nem tudta megbocsátani a miniszterelnöknek, sőt ez ellen való elkeseredése még inkább fokozódott azáltal, hogy a kuria nem semmisítette meg Makkainak petícióval megtámadott mandátumát s így Légrády utja végkép el volt zárva az országháztól.

Már most aztán a *P. H.* keresve kereste az alkalmat, hogy a kormányba belékössön. Állandóan ütötte a *kuriai bíráskodás* intézményét, sőt legutóbb, a trónörökös pétervári útjának nyomában keletkezett országgyűlési vita alkalmával, *Szell* Kálmánnak és kormányának nyílt és vehemens ellenségévé szegődött az azelőtt kormánypárti szabadelvű irányu ujság.

Az is emlékezetes dolog még, hogy Légrády Károly képes volt *Jókai* Mórnak is felmondani azért, mert az ennek főszerkesztői presztizse alatt megjelenő félhivatalos estilap megvédte a miniszter-

elnököt a *Pesti Hirlap* támadásai ellen. A Légrádyék ujságja azóta sem változtatott politikáján s ma is nyílt ellensége a jelenlegi kormánynak.

A lapnak eme irányával azonban dr. Kenedi Géza, a lap szerkesztője nem tudott megbarátkozni s ezért *ma kilépett a Pesti Hirlap kötelékéből* s kilépését a kiadójának bejelentette. A kilépést így okolja meg a szerkesztő: „a lapnak Légrády Károly kívánságára történt átfordulását nem tartom saját elveimmel összeegyeztethetőnek.”

Kenedi Géza dr. nem kevesebb mint huszonegy esztendő óta szerkesztője a Pesti Hirlapnak s ez az ujság az ő vezetése alatt emelkedett arra a polcra, melyet ma a fővárosi lapok között elfoglal. Kenedi immár három évtizede folytat publicistikai működést, melyet *Lukács Bélának Közvélemény* című lapjában kezdett meg. 1881-ben, mikor az ügyvédi diplomát megszerzte, a Párisban élő Borostyány Nándor társaságában vette át a *P. H.* szerkesztését, melynek felelős szerkesztője, cikkírója s tárcaírója is egyszersmind. Tárcaközleményei és morálfilozófiai tanulmányai jobbra *Quintus* álnév alatt, politikai dolgozatai és vezércikkei pedig névtelenül jelentek meg. Azonkívül állandó rovatvezetője volt a *Pesti Hirlap szerkesztői üzeneteinek*, melyek az ő keze alatt nagy népszerűsége tettek szert.

Éjjel telefonálja tudósítónk, hogy a Pesti Hirlap bolnapi száma Légrády Imre dr.-nak, Légrády Károly laptulajdonos fiának szerkesztése alatt fog megjelenni. Kenedi Géza hír szerint a *Magyar Nemzet* szerkesztőségébe fog belépni.

Az aradi állami tisztviselők szervekedése.

(A helyi érdekeltség megalakulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Az aradi állami tisztviselők előkelő nagy része ma délután értekezletet tartott a törvénykezési palota esküdszéki termében. Az ülés tárgya egy, a központból leküldött felhívás folytán tervbe vett helyi érdekeltség megalakítása volt.

Az értekezletet Keller Izsó kir. főmérnök nyitotta meg, a jegyzői tisztet Pogonyi Nándor dr. kir. albiró vállalta magára.

Pókász Imre tanár fölolvasta a központi szervezet leküldött felhívását, melyben a tisztviselői központi szervezet megalakítása céljából a következő javaslattal fordultak a helyi bizottságokhoz:

1. Az új központi tisztviselői szervezet áll a budapesti központból és a vidéki alakulatokból.

2. A vidéki alakulatok teljesen önállóan szervezhetnek, önként értetvén, hogy az alakulat már a meglevő tisztviselői szervezetek keretében is létesülhet. Felkérjük még ezzel kapcsolatban tisztelt Elnök Urat, hogy az ott esetleg már létező tisztviselői alakulatoknak, egyleteknek — a hitelegyleteket kivéve — alapszabályait, évi jelentéseit hozzánk beküldeni és azok tagjainak számát velünk közölni sziveskedjenek.

3. A vidéki alakulatok, mint ilyenek a központi szervezetnek tagjai.

4. Minden vidéki alakulat alapszabályaiban felveendő egy erre vonatkozó intézkedés és az, hogy a vidéki alakulatok tagjaik mindegyike után a központi szervezet és egy sajtóorganum

dologi kiadásaihoz évi egy koronával hozzájárulnak.

5. A budapesti központi szervezet minden egyes tagja évi két koronát fizet.

6. A vidéki alakulatoknak elnökei a központi szervezet választmányának hivatalból tagjai.

7. Minden két évben általános tisztviselői ülés (kongresszus) tartatik, mely felváltva a vidéki alakulatok székhelyére hivatik össze. Legalább a tizedik évben az általános ülés Budapesten lesz.

8. Olyan városok, melyekben az állami tisztviselők létszáma kevés, nézetünk szerint körzetenkint (megyénkint, járásonkint, vezénylő hatóságokkint stb.) alakíthatnának egyesületeket.

Többek pártoló hozzászólása után Keller Izsó elnök kimondotta, hogy az értekezlet a helyi alakulatot szükségesnek tartja, ez megalakul és egyuttal propozíciókat kér a tisztikar megalakítására.

Elnöknek egyhangulag Keller Izsó főmérnököt, társelnöknek Szigethy Elek jóságigazgatósági számtanácsost választották meg.

Szigethy Elek kijelentette, hogy a társelnökséget elfoglaltsága miatt nem nagyon szívesen vállalhatja. De előbb különben is tudni kellene, hogy az aradi tisztviselők közül azok, akik nem jelentek meg, beleegyeznek-e a megalakulásba.

Pókász Imre erre azt a fölvilágosítást adta, hogy az összes aradi hivatalfőnökök kaptak meghívót, azt elfogadták s ha nem jelentek meg, hallgatólag beleegyeznek mindenbe, amit az értekezlet elhatároz.

Szigethy ezek után kijelentette, hogy elfogadja a társelnökséget.

Titkárnak Pogonyi Nándor albirót, pénztárnoknak Jánossy Győző titkárt, és jegyzőnek Péterffy Andor mérnököt választották meg.

Miután senki sem szólalt fel, az elnök az értekezletet berekesztette.

HIREK.

A teherpróba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

A geszti temetésen a gyászoló gyülekezet valóságos viszontagságok közt juthatott el Tisza Kálmán koporsójához. A sirboltig gyalog kellett megtenni az utat. Miniszterek, zászlósurak, képviselők, kivéve a gyöngéledő Fejérváry bárót és a hölgyeket, süppedő sárban botorkáltak a kripta felé. Némely helyütt, ahol a deget térdig csapott, szalmával hintették be az utat, mely így is felette viszontagságos vala. Amint a kastély telkéről kiporoszka a gyászolók hada az ugarra, az út nehezebb része következett. A gyanutlan sokaság előtt kint a földiken két méternyi széles vizárok futott el. A csatornán, mely ugyan megtelt esővízzel, nem volt se hid se palló. Az előkelőségek álltak minden segedelem nélkül, nézve a piszkos víz rohanó folyását.

A gyalog poroszkáló csatakos tömegben ott volt Magyarország hajdanvaló hatalmas miniszterelnöke, Wekerle Sándor is, aki Kis Pál államtitkárral bukdácsolt a szántó föld vakondok turásai közt a sárban. A sokaság az árokhoz ért, amelynek mély vize előtt kénytelen vesztegelni kellett. Kerülni már nem igen volt idő, mert a koporsónál kezdődött a szertartás.

Valahonnan kerítettek nagynehezen egy deszkaszálat, mely semmivel sem volt tesztem egy takarékpénztári könyvecskénél vastagabb. A béresek átvették a két parton, most már csak ember kellett, istenkisértő, aki rámerész-

kedjék a keskeny, vékony pallóra. Ebből a fajtából nem igen akadt férfiú. Ott állt azonban a parton Wekerle Sándor. Arcán a nyugalom csodás fensége. Pillanatig gondolkozni látszott, aztán odafordult a képviselőkhez:

— No, én leszek a teherpróba, ha engem megbír ti se félhettek.

A hatalmas atléta-test könnyedén, veszedelem nélkül suhant át a lélekvesztő hidon, a mely ugyancsak hajladozott a suly alatt. Aztán nyugodtan ment utána a tömeg, mint Mózes nyomán ama bibliai sokadalom a Vörös tengeren.

— Lapunk mai számához postai utalványlapokat mellékel a kiadóhivatal. Felkérjük tisztelt vidéki előfizetőinket, hogy ez utalványlapok felhasználásával az új negyedévre szóló előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek.

— A román király Aradon. Károly román király a hohenzollerni herceg és hercegnő kíséretében pénteken este külön vonaton indul Bukarestről az osztrák fővárosba. Utja Aradon és Budapesten vezet keresztül, hol husvét első napján meglátogatja Ferenc József királyt, hétfőn pedig Abbáziába utazik.

— Nagypéntek. Ezelőtt ezernyolcszáz és hatvankilenc esztendővel, pénteki napon lett az önfeláldozás, az igazi szeretet szimboluma az egész emberiség számára, az addig gyalázat fája: a kereszt. Akkor szegeztek reá három vasszeggel a szeretet Istenét, Jézus Krisztust. Ezen a napon homályosult el a mennyboltozat s az eget, földet rázó dőrej, a földindulásnak rettenetessége hirdette, hogy akit megfeszítettek, az csakugyan az Isten fia volt. Századok merültek el azóta a semmiségbe és századok törtek elő a végtelen úrból; nemzetek születtek és semmisültek meg, a harcok vérözöne borította be a földnek rögeit, melyekből azután kisarjadzott a fű, a fa, a virág, az élet, melyet ismét elborított tengerek áradata: ám a pusztulás, a romok, a diadal, az új élet fölött csak egy eszmének ragyogása tündöklött, mindig fényesebben, annak az eszmének glóriája, a melyért Ő meghalt s mely ma sugárkévéjével átöleli az egész emberiséget. Ennek a nagy változásnak emlékeztetője nagypéntek, mely a mig gyászával vonja be a multakba visszatekintő emlékezetünket, érezzük, hogy a gyászra öröm, az isteni tragédiára az isteni megdicsőülés s fog következni.

A minoriták aradi templomában a nagypénteki szertartások sorrendje a következő: Délelőtt 9 órakor az előszentelték miséje. Mise alatt a keresztet leleplezik s a hívők és a pap-ság tiszteletének teszik ki. Víz oltári szentségnek a szent sirba helyezése után szent beszédet tart Zárkóczy József Bonifác s. lelkész. Délután fél 3 kor énekes officium, Jeremiás siralmi. Utána magyar szent beszédet tart Takács Sándor Vitus s. lelkész. Utána „Krisztus hét szava” előadva műkedvelők által.

— A lábmosás szertartása. Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt szokásos szertartások között végezte a nagycsütörtöki lábmosást 12 aggastyánon. A szertartáson jelen voltak a főhercegek, a főhercegnők, a diplomáciai testület és a legfőbb udvari és állami méltóságok. Budapestről jelentik: A Krisztusi alázatosság emlékére szokásos nagycsütörtöki lábmosás szertartását ma végezte el a budavári koronázó Mátyás-templomban a gyöngéledő hercegprimás képviselőjében Kohl Medárd főszentelt püspök. A szertartás fényes segédlettel folyt le, nagy és előkelő ájtatos közönség jelenlétében. A püspök reggel kilenc órakor ünnepi nagymisét mondott, a minek végével a tízenkét apostolt személyesítő aggastyánoknak a lábát vízzel leöntötte, megtörülte és megcsó-

kolta. Az „apostolok“ új ruhát és zacskóba varrt vadonatúj ezüstpénzt kaptak.

— **Az aradi orvosok és a betegsegélyző-pénztár.** A tegnapi aradi orvosgyűlés ma is élénken foglalkoztatta még a közvéleményt. A betegsegélyző pénztár és az orvosi kar között fölmerült konfliktus, mint értesülünk, nem fog mélyebb nyomokat hagyni maga után. Az orvosszövetség választmányának tegnapi határozata ugyanis, mely megtiltotta a betegsegélyző pénztár orvosainak, hogy aláírásukkal megerősítve kötelezőnek fogadják el magukra nézve a kerületi pénztár igazgatóságának sérelmesnek vélt rendeletét: nem aktuális többé, amennyiben *Tenner Lajos* elnök már korábban kijelentette, hogy az aláírásokhoz nem ragaszkodik. A kínos ügy ezzel a legbékésebb uton nyert megoldást.

— **Vizsgálat egy főszolgabíró ellen** *Lengyel Sándor* dr. nagyhalmágyi főszolgabíró ellen *Urbán Iván* főispán elrendelte a fegyelmet megelőző vizsgálatot s annak megejtését *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispánra bízta, a ki ma *Hanthó Jenő* megyei aljegyző kíséretében Nagyhalmágyra utazott. A vizsgálat tárgyát képező események szellőztetve voltak már a helyi lapokban. A főszolgabíró érőszakoskodással és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolják. Azonfelül a halmágyi uradalom s a főszolgabíró között egy vitás erdő-részlet miatt éles ellentétek támadtak, ennek fejleménye is tárgyát fogja képezni a vizsgálatnak. A szóban forgó erdőből ugyanis a halmágyi parasztok egyre hordták a fát, melyhez az uradalom jogát vitatta s védelemért *Lengyel Sándor* dr. főszolgabíróhoz fordult, de hasztalanul. A halmágyi uradalom új tulajdonosai, a *Csáky* grófok, egyenesen a belügyminiszterhez tettek e miatt a panaszt, a miniszter pedig a megyéhez küldött utasítást a vizsgálat megejtésére, a mely most ebben az ügyben is folyamatban van.

— **Elhunyt aradi orvos.** Az aradi orvosi kar egy fiatal kartársának, *Bund Árpád* dr. kórházi orvosnak halálát gyászolja, a ki a múlt hetekben elhunyt öccsét ma követte a halálba. Az élete 32-ik évében elhunyt orvos halálát rövid betegség előzte meg, mely néhány héttel ezelőtt döntötte őt ágyba. Halálát édes apja, *Bund Henrik* városi főszámvevő, anyja, testvérei és sógorai gyászolják, temetése pedig holnap, pénteken délután 3 órakor lesz a nagykörút 2-ik számú házból. A családon kívül az aradi orvos-egyesület is adott ki gyászjelentést.

— **A tisztviselők törzskönyve.** Minden városi és megyei tisztviselő és a segéd- és kezelő-személyzet tagja táblázatos lapot kap, melyet ki kell töltenie és az egyes rovatokban felsorolt adatokat okmányokkal tartozik igazolni. A táblázatos lapon kitüntetendő az illetőnek kora, családi állapota, szolgálatba lépésének időpontja, képesítése és az, hogy fegyelmileg volt-e büntetve, stb. E munkálat célja az, hogy a belügyminiszter a tervbe vett államosítás előtt áttekintést nyerjen az ország összes törvényhatóságainál alkalmazott munkaerő kvalitásáról, hogy előre megállapíthassa kiket vesz át, kiket küld nyugdíjba és mennyire fog rugni a nyugdíj összege. A törzskönyv elkészítésére sürgősen felhívta a belügyminiszter az ország minden törvényhatóságát.

— **Tisza Kálmán és a vasút.** Azok az urak, akik *Tisza Kálmán*ról irtak és akik az ő kifogástalan becsületességét ékes szavakkal jellemezték, egyáltalában nem tettek említést *Geszt*ről, noha éppen ez a község legteljesebb bizonyossága arra, hogy *Tisza Kálmán* az ő nagy hatalmát a maga érdekében épen nem használta ki. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy *Geszt*nek, ahol *Tisza*ék birtoka fekszik, még máig

sincs vasútja. Pedig mi sem lett volna könnyebb dolog, mint *Geszt*en keresztül vicinálást vezetni és pedig annál inkább is, mert még jövedelmező is lett volna. Annak idején nem egy vasuti vállalkozó foglalkozott azzal a tervvel, hogy *Nagyszalontáról* kizárólag *Geszt*en át vezessenek vasutat. Ugy okoskodtak ugyanis, hogy ezzel *Tisza Kálmán*nak szivességet tessenek s ennek fejében vagy állami támogatásban, vagy valamely kitüntetésben részesülnek. Igen ám, de számításuk nem ütött be, mert *Tisza Kálmán* az eféle terveket nem támogatta, noha azzal nemcsak ő, de a környék lakossága is nyert volna. Érdekes az is, hogy *Tisza Kálmán* az ő hosszú miniszterelnöksége alatt egyszer sem járt közben a tekintetben, hogy a vasuti összeköttetés *Budapest* és *Nagyszalonta* között kedvezőbb legyen s hogy így *Geszt*ti birtokára, vagy onnan a fővárosba könnyebben és kényelmesebben jusson. Annyira puritán volt, hogy a vonatok járásához alkalmazkodott, noha a vonatok járása egy szavánál fogva az ő kivánságához alkalmazkodott volna. Így történt, hogy *Geszt*re rendszerint hosszú és fáradságos uton jutott s ez ellen mitsem tett.

— **Kántorválasztás.** *Kovács Pált*, az aradi református egyház kántor-tanítóját hasonló minőségben a *maros-vásárhelyi* ev. ref. egyház választotta meg.

— **Törökország mozgósít.** Egyik budapesti estilap hozza mai számában az alábbi közleményt: Sok gondot okoz mostanában a török kormánynak az albánok és a macedonok forradalmi irányu zavargása. A zavargások megfékezésére a török kormány *negy en zászlóalj*at mozgósít a skodrai és kosovói területben, mert az albán törzsek már semmibe sem veszik a török hatóságokat s a vérboszu elhatalmasodása következtében nyílt anarchia van az egész Albániában. Feltűnő azonban, hogy az albánok megfékezésére olyan katonaságot akarnak felhasználni, amelyek az albán határon táboroznak. A macedonok is nyugtalanítják már a fényes portát. Hétfőn sürgős minisztertanácsot tartottak, mert a szófiai török megbízott azt jelentette, hogy a macedon forradalmi bizottság száz meg százezer röpiratot küldött Macedóniába s az egész népet felkelésre szólította fel. *Szinovjev* orosz követ memorandumot adott át a török kormánynak, amelytől a megígért reformok sürgős megvalósítását kívánja. Együttal kijelentette, hogy a török csapatok megerősítése könnyen nagyobb izgatottságba hozhatja a macedonokat, mire a török kormány válaszában utalt arra, hogy egyelőre csakis a meglévő helyőrségek dislokálásáról van szó. Erdemes a feljegyzésre, hogy a macedon mozgalomnak a központja ma Londonban van, a honnan *Lazarovics Jenő* intézi a török kormány ellen irányuló mozgalmat, melyben az új török párt is részt vesz és ennél fogva a török kormány katonai intézkedéseinek meg van a maga magyarázata.

— **Huszmillió örökség.** A *Kel. Ért.* jelentése szerint *Deián Miklós brassói földműves*, váratlanul 20 millió örökséghez jutott. Egyik unokafivére huszonöt év előtt *Bukarest*be, majd onnan Amerikába költözött s ott ezelőtt tíz évvel elhalván, az amerikai kormány köriratot intézett az európai államokhoz, melyben értesíti ezeket arról, hogy a tekintélyes örökség gazdára vár. Erről tudomást szerzett a brassói *Deián*, aki legközelebb Amerikába megy, hogy személyesen járjon közbe az örökség elnyerése érdekében.

— **Megszökött örült.** Az aradi kórházból tegnap este fél 9 óra tájban kimenekült egy *Popovits Koszta* nevű elmebeteg. Ellopta az ápoló ruháját, abba felöltözködött s a fürdőszobában elhelyezett létra segítségével kimászott a cellája ablakán. Mikor a szökést észrevették,

a kórház személyzete tüvé tette érte a kórház épületét és egész környékét, de a szökevényt nem sikerült megtalálni. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, ma délután sikerült az egyik rendőrőrmesternek elfogni *Popovits*ot egy *Kelemen-téri* korcsmában, hol vígan borozgott. A rendőrségen kihallgatták *Popovics*ot s ott azt adta elő, hogy már többször kért a kórházban kimenőt, de nem adtak neki, hát kénytelen volt megszökni. A szerda éjszakát különben átmulatta különböző korcsmákban.

— **Új kormányozható léghajó.** A st. louis-i 40.000 font sterlinges pályadíj, a kormányozható léghajó problémájával foglalkozókat nagy izgalmába hozta. *New-Yorkból* távirják, hogy *Stevens* Leó, ki évek óta foglalkozik a kormányozható léghajó témájával, jövő héten bemutatja új találmányát. A szakértők nagyban bíznak a találmány sikerében.

— **Halálra ítélt ügyvéd.** *Szenzációs* pörben hozott ma ítéletet a new-yorki törvényszék. Ma ítélezett negyvenhárom napig tartó tárgyalás után *Patrick* ügyvéd fölött, ki egy *Frick* Vilmos nevű milliost meggyilkolt. Az ügyvédet a törvényszék halálra ítélte. Nem érdektelen megemlíteni, hogy a tárgyalás 25 ezer dollárjába került az államnak.

— **Milyen időnk lesz?** A szegedi *Meteor* a következőket jósolja: A várt napfoltok nem fordultak át a szokott időre, így tehát a nap tulsó felén valami okból elenyésztek. Ennek folytán az azokat körülvevő rossz hővezető gázok is, ha nem is egészen, de legalább nagyrészt megsemmisültek s így a fagyosabb s nagyobb mérvű hideg időtől nincs okunk már annyira félni. A nap színe azonban sápadt, a légkör tele van ködös felhőzettel s ma délben egy halvány napszivárvány is volt látható egy nagy körben a nap körül. Mindez azt mutatja, hogy a felső rétegekben hőszilánkok röpködnek, ami a 28., 29. és 30-iki gyengébb és erősebb hatású csomópontokon hozhat hidegebb időt is.

— **Szt. Antal és az általános szavazati jog.** Érdekes kis eset történt pár nap előtt *Gent* belga falucskában. Mise után a pap szent beszédet tartott s azután figyelmeztette a hívőket, hogy a bejáratnál levő *Szt. Antal* szobor alatt két persely van, az egyik könyöradományok részére, a másik pedig kérelmek részére. Tudniillik mindenki, aki a perselybe pénzt dobott, az a másik perselybe bedobhatott egy irást, amelyben valamire kéri *Szt. Antalt*. Midőn a kivők távoztak, a pap felbontotta a perselyt, s legnagyobb meglepetésére minden cédulán az volt írva, hogy „kéri az általános szavazati jogot“. Hogy *Szt. Antal* teljesíti-e ezt a kérelmet, nagy kérdés.

— **A rossz vasuti összeköttetés.** A szeged-nagyvárad vasuti összeköttetés javítását a szegedi kereskedelmi és iparkamara ismételten sürgette a kereskedelmi miniszternél. Utóbb azt kérte, hogy a májusi menetrendváltoztatás tervezete előzetesen közöltessék a kamarával. hogy annak meg nem felelő részletei ellen még idejekorán kifogást tehesen. Ez a kívánságot *Horánszky* Nándor miniszter nem tartja teljesíthetőnek és ezt leiratban tudatta a szegedi kamarával.

— **A jubilaris tojás.** Husvét közeledik és ilyenkor aktuális a tojás. A tyukra fontos szerep vár, tehát nem is lehet csodálni, hogy manapság, amikor mindent megjubilálnak, egy német városkában, *Ganderheimban* jubileumot ültek annak örömeire, hogy egy tyuk az ezredik tojással ajándékozta meg a gazdáját. Az ünnepelt kotlós hat év alatt érte el ezt a rekordot. Az ezredik tojás tisztelőre az egész utcában minden házra kitűzték a zászlót, este pedig az iskolaszolga meghívta barátait és tisztelőit rántotta-vacsorára, a mely közben számos felköszöntőben éltették a szorgalmas tyukot. Hová fog még vinni a nagy jubileumán! Megülük majd lassankint a faluban az ezredik korcsmai fejbeverést, a *Kovács* az ezredik foghuzását, a *Borbély* ezredik köpülőzését, a jegyző ezredik lópakezusát, a tanító ezredik nádpálcáját, a jegyző leányának ezredik

pattanásának elmúlását és az ezredik jubileum jubileumát

— **Elfogott betörőbanda.** Jó fogást csinált a napokban az ujfalusi csendőrség, a melynek — mint levelezőnk jelenti — jól szervezett betörőbanda került a kezére. A banda tagjai Kunos István, Töröcsi András, Gémes Imre, Seveda András és Mocsoli Ferenc sziváki lakosok voltak, a kik az elrabolt holmit Kunosnál szokták egy időre elrejtetni, a kinek erre a célra egy jól berendezett verme volt. Méhes Imre, Kunosnak a szomszédja, egy alkalommal kihallgatta a banda beszélgetését és megtudta, hogy hol vannak elrejtve a lopott tárgyak. A mult héten ismét nagyobb szabású betörést követtek el. Másnap éjjel Méhes feltörte a vermet s annak tartalmát alaposan megdözsölte. Sáros idő lévén, Méhes lábnyomai meglátszóttak a kertben, a minek következtében Kunos előtt világos volt, hogy ki a tolvaj. Fel is jelentette szomszédját a csendőrségnél, a mely Méhesnél meg is találta a kétszeresen lopott tárgyakat. Méhes nem tagadhatta a lopást, de elmondta a csendőröknek, hogy miként jutott a lopott tárgyakhoz. Ennek alapján letartóztatták Kunost és társait, kikre eddig huszonegy betörés derült ki. Valószínű, hogy a további nyomozás során még több betörés is napfényre kerül. A banda tagjait, valamint Méhes is tartóztatták.

— **Gyilkos cseléd.** Szántói tudósítónk írja nekünk: *Biri* Erzsébet cselédleány újév óta van Reitzerék szolgálatában. Ezen idő óta a háziasszony többször észrevette, hogy eltűnik valami a házból. Hétfőn reggel a leány a szokott időben takarított, Reitzerné pedig úgy tett, mintha el akarna menni a szomszédban levő üzletükbe. A leány tényleg azt hitte, hogy Reitzerné távozott, elővett a zsebéből egy kulcsot s azzal felnyitotta azt a szekrényt, a hol Reitzerné a pénzt tartja. Reitzerné kívülről leste a leányt és a mikor látta, hogy a leány a szekrényajtót álkulccsal felnyitotta, berohant a szobába és megkapta a leány kezét, a mint az néhány hatost zsebre akart vágni. A tolvajlány ekkor torkon ragadta asszonyát, de mert így nem bírta vele, kirohant a konyhába s onnan egy baltával tért vissza és azzal több csapást mért Reitzerné fejére, a ki eszméletét veszve összeesett. A merénylő azután elmenekült. Mire a férj hazajött, a leánynak már hült helye volt, Reitzerné pedig véresen feküdt a földön. A szegény asszony még él, de aligha marad életben. A merénylő leányt elfogták.

— **Agyonlőtt ügyvéd.** Lipcséből táviratozák: A kolditzi állami erdősejben kedden erdei munkások egy agyonlőtt ember holttestére akadtak. A holttest mellett revolver feküdt. A külső ismertető jelek arra vallanak, hogy az öngyilkos valószínűleg *Barth* ügyvéd, a Leipziger Bank október óta eltűnt csödgondnok. Hozzá tartozói és a hatóságok ma fogják megállapítani személyazonosságát.

— **Borzalmas kivégzés.** Oranból Párison át érkezik a hír, hogy ott tegnapelőtt borzalmas módon végeztek ki egy katonát. Egy *Guignan* nevű közkatonát végeztek ki, mert ittas állapotban az őrmesterét és káplárját agyonlőtte. *Guignan* nem engedte, hogy a szeméit beköszösk. Ő maga kiáltott oda a kivégzésre kivezényelt katonáknak:

— Rajta, bajtársak!

A sortüz után karjait a mellére szoritotta. Vezető nélkül új sortüzet adtak a katonának, de egy golyó sem találta halálosan. Végre a vezénylő tiszt az egyik katonát odavezette a szerencsétlen közelébe, szívére irányította a fegyver csövét s ez a lövés oltotta ki a delikvens életét. *Guignan* husz év óta szolgált a hadseregben.

— **Véres családi dráma.** Egy Rómából érkezett távirat jelenti a következőket: A via Tritone egyik háza előtt állt Róma polgármestere, *Colonna* herceg és beszélgetett *Nicolini* ügyész helyettessel, a mikor a házból két lövés jödd el. Három nő futott le a lépcsőn, a

kik közül az egyik, egy igen szép hölgy, így szólt az urakhoz:

— Meggyilkoltam a férjemet s jelentkezni akarok a rendőrségnél!

Az anyát sirva követte két lánya; az egyik 18, a másik 16 éves volt. *Colonna* herceg intett egy rendőrnek, a ki a hölgyeket a rendőrséghez vezette. Ott kiderült, hogy a legborzasztóbb szenvedéseken esett át a boldogtalan asszony. A férj, aki mindig részeg volt, a családot folyton gyötörte, kizozta, ütötte-verte. Két leányát arra akarta kényszeríteni, hogy becstelenség életmóddal keressék kenyerüket. Ezt már nem tudta az anya elviselni. Mikor a szörnyeteg, miután minden néven nevezendő borzalmat művelt a családdal, lefeküdt aludni, revolvert vett elő és agyonlőtte a bestiális férjet.

— **Szép és rossz időben** egyaránt kellemesnek mondható az, ha kényelmes és elegáns lábbalival el vagyunk látva. Különösen husvét előtt mindenki igyekszik ilyen lábbalire szert tenni. Olyan beszerzési forrás, mely e tekintetben különösen ajánlható a nagy érdemű közönségnek: *Porter Vilmos Nagy Aruháza a Szabadság téren.* A cég cipőruival nemcsak helyben jutott igen rövid idő alatt a legnagyobb népszerűséghez, hanem a vidéken is, mert naponta számos vidéki rendelést kap, melyeket különös gondnal eszközöl. Epp most jelent meg a *tavaszi árjegyzék*, *Porter Vilmos Nagy Aruháza* részéről, mely igen tartalmas és figyelemre méltó, mivel az áruházban kapható összes cikkekre terjed ki. Az árjegyzéket a cég bárkinek bérmentve megküldi kívánatra.

— **Adomány.** Az első Kossuth-asztaltársaság, az aradi polgári jótékony-egyletnek 20 koronát adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Kossuth Lajos-asztaltársaság a szegénytanulók segélyére 10, az izraelita árvaház javára 10 koronát sziveskedett adományozni, mely nemeslelkű tényeért hálás köszönetet fejezi ki az elnökség.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy kórház titkaiból.

(Emberhalál a kályhaellenző alatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Szeged város törvényhatóságának mai közgyűlésén *Pillich* Kálmán bizottsági tag egy indítvány keretében érdekes és nevezetes állapotról rántotta le a leplet. Az ottani járványkórházat kritizálta igen erős hangon, felpanaszolva, hogy nem áll hatósági ellenőrzés alatt s a legszerencsétlenebb intézmény valamennyiek sorában.

„Ha az állategészségügy terén, ugymond, annyi szabálytalanság, visszaélés merülne fel, mint itt, akkor derék főkapitányunk száz vizsgálatot is indítana. Elsőfoku egészségügyi hatóságunk azonban még csak meg sem látja azon nagymérvű prostitúciót, féktelenséget, a mely végbemegy ezen intézmény közhasználatában. Kevesebb ott egy emberi élet, mint a csongelei vagy átokházi kapitányságokban járványba eső gazdasági állat értéke.”

Elmondta ezután *Pillich* indítványa magát az esetet, a mely eddigiéi nem került napvilágra sem a rendőrség részéről, sem más oldalról.

Március hó 7-én lázbetegen szállították a járványkórházba *Szabó* Illés vasuti fűtő 7 éves *Juliska* leányát, a ki a rókusai iskola első osztályába jár. Az ápolók elsötétítették a gyermek szobáját s hogy a kicsike ki ne jöhessen az ágyból, elébe rakták torlasznak a kályhaellenzőt. Azzal elmentek mulatni, *Szabó* *Juliskával* nem törődtek.

A beteget azonban bizonyára kizozta a láz, csak kimászott mégis az ágyból. Így bukott le a földre s magára rántotta a vasból levő kályha-

ellenzőt. Mikor reggel megtértek mulatozásukból az ápolók, *Szabó* *Juliska meghalt.* Ott feküdt agyonlapitva. Rögtön kivitték a rókusai temető halottasházába, a honnan az állítólagos hullaszemle után eltemették.

Pillich Kálmán véletlenül értesült az esetről, a mely olyan hihetetlennek látszott előtte, hogy utána járt a tisztí főorvosnál, a kórházi gondnoknál, a rókusai plébániahivatalnál és a temető csősznél a részleteknek. Így tudta meg a leány nevét és azt, hogy vörhenybetegesen került a kórházba. Temetése március hó 10-én ment végbe. Az orvos, a ki megvizsgálta, nem talált rajta sérülést, jegyzőkönyvet fel sem vettek az esetről. A temetést végző lelkész azonban úgy értesült a gyászoló apától, hogy a kis *Juliska össze volt töve.* A temető őre is látta balkezén, baloldalán és arcán az ütéstől eredő vörös foltokat.

Pillich indítványa oda terjed, hogy érezze kötelezve magát a köztörvényhatóság az ügy alapos megvizsgálására, rendelje el a tüzetes vizsgálatot s terjesztessék ki a járványkórház élelmezésére, ápolási viszonyára és karbantartására is. Egyben engedje meg a közgyűlés, hogy ő maga is jelen legyen a vizsgálatnál.

A közgyűlés egyhangulag elhatározta ezt s így nemsokára lehull a lepel arról, hogy miképpen halt meg a kis *Szabó* *Juliska* a kályhaellenző alatt, meg aztán hogy miféle állapotok uralkodnak egyáltalában a járványkórházban.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Halálos karambol.** Végzetes szerencsétlenség érte Budapesten *Grünfeld* Bernát 18 éves kárpitósinast, szüleinek egyetlen gyermekét. A jászberényi uton egy stráfkocsin ült, melyet *Teichner* Armin nagyfuvaros kocsisa, *Bazsonyi* János hajtott. A kocsi eltévesztette az utat s a mint hirtelen visszafordult, beleütődött az épp ott robogó 119. számú villamos kocsiba. Persze a kalauz már nem fékezhetett s a karambol következtében *Grünfeld* oly szerencsétlenül bukott le s teherkocsiról, hogy ott szörnyet halt. A meghalt fiu apja 8000 korona kártérítés iránt pört indított *Teichner* fuvaros ellen, akit annál inkább terhel felelősség, mert hajtási engedélye se volt a kocsisának. *Bazsonyi* Jánosnak. Ez a pör eldöntetlen még, de ma került tárgyalásra a büntető panasz, melynek alapján *Bazsonyi* gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén helyezték vád alá. A tárgyalás, melyen *Agorasztó* dr. bíró elnökölt, még nem ért véget. A hozandó ítélet természetesen a kártérítési pörre is befolyással lesz.

§ **A nagykatái rablógyilkosság.** A nagykatái három szörnyeteg: *Órdógh* Tóth Pál, *Tilalmas* Vonnák Mátyás és *Brunelik* Kármán Mátyás ügyében, akik az ősszel Nagy-Kátán, a *Löwinger* családot fényes nappal, a legnagyobb kegyetlenséggel legyilkolták, dr. *Kiss* Gyula pestvidéki vizsgálóbíró már befejezte a vizsgálatot és az iratokat az ügyészséghez tette át. Az ügyészség legközelebb megteszi vádindítványát, úgy hogy a szenzációs eset főtárgyalása még valószínűleg a nyári szünet előtt végbe megy.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Meghívás az Aradi Nyomdarészvénytársaság** 1902. évi április hó 8-án délután 4 órakor Aradon, az Aradi Közlöny szerkesztőségi helyiségében tartandó VIII. rendes közgyűlésére. Napirend. 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása és az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása. 2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása. 3. A részvényesek netáni indítványa. Arad, február 28 án. Az Aradi Nyomdarészvénytársaság igazgatósága. Jegyzet: A részvények legkésőbb április 7-ig leteendő a társaság pénztáránál, hol a mult évi mérleg és felügyelő-bizottsági jelentés megtekinthető.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig, öreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban 98—99 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 108—7 fillérig, fiatal közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 102—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 100—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 102—4 fillérig, közep páronként 240—260 kilogramm sulyban 98—99 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 96—98 fillérig.

Sertéslétszám: Március 24. napján volt készlet 33,619 darab, március 25. napján főlhajtott 1560 darab, március 25. napján elszállított 562 darab, március hó 26. napján maradt készlet 34,617 darab. Üzlet: Csekély forgalom mellett, változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 27.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás boros.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	9.13—9.14
Buza májusra	9.11—9.12
Buza októberre	9.11—8.12
Rozs áprilisra	7.32—7.33
Rozs októberre	6.65—6.67
Zab áprilisra	7.—7.01
Zab októberre	5.86—5.87
Tengeri májusra	5.09—5.10
Tengeri júliusra	5.21—5.22
Repce augusztusra	12.05—12.16

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	9.09—9.10
Buza májusra	9.09—9.10
Buza októberre	8.10—8.11
Rozs áprilisra	7.28—7.29
Rozs októberre	7.03—7.04
Zab áprilisra	7.—7.01
Zab októberre	5.08—5.09
Tengeri májusra	5.08—5.09
Tengeri júliusra	5.21—5.22
Repce augusztusra	12.05—12.15

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	698.—
Magyar hitelrészvény	712.50
Loszámítóbánk részvény	447.50
Rima-Murányi vasmű részvény	502.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	676.25
Közuti vasut	647.—
Városi villamos vasut részvény	316.—

„Henneberg-selyem” csak akkor valódi, ha tölem egyenesen rendel-
tetik meg — blousoknak és ruháknak feketében, fehérben és színesben, méterje 65 krtól 14 frt 65 krig. Mindenkinék vám- és bérmentesen házhoz szállítva. Minta azonnal küldetik. Schweicha dupla a postabér.

HENNEBERG G. selyemgyáros
(cs. és kir. udvari szállító) **Zürich.**

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irtá: **Catulle Mendès.** [7]

(Folytatás.)

IV.

A színpalak között a színpadon, az öltözők ajtai előtt a másod rendező csemettyűje szólalt meg, parancsoló hangjával egyszerűen olyan hatást csinálva, mint mikor a pásztor az elszéledt nyáját tereli össze. Mindenféle mozgás támadt. A félig homályos színpadon melyre a leeresztett függönyök kandi lyuka vetett be egy halvány fényhasábot, két liberias szolgálk, gépészek futkostak ide-s tova, székeket cipelve vállakon; az öltözőtönök elhalmozva a rojtos, aranyozott ruhákkal, kardokkal, hajdiszekkel kopogtattak az ajtókon, a legnagyobb sietségben; a lépcsőkön a kardaloszok és a kardaloszok rohantak fel s alá amazok kifestve, ezek kékes állakkal, noha a rendes borotválkozás külön meg volt parancsolva, némely öltözőből a tenorhangok örökös veszekedése hallatszott ki a fodrászokkal, másokkal a rózsaszín vagy fekete füzös sopránok füzették be cipőiket a térdelő szobalánynyal, mialatt félre fordított fejével a tükörbe nézve igyekeztek összhangba hozni a hófehéret ritkító vörössel arcaikon: s

az egész színházban ajtócsapdosás, selyemsuhogás, kiabálások, káromkodások, a terhet cipelő elesettek zaja és sugdozás a távoli orchester hangolása igyekeztek növelni a zavart, ezt az izgatott futkosást és lármát mely minden nap megelőzni szokta az előadást.

— Brascasson!

— Kincsem!

— Csengettek már?

— Süket vagy tán?

— Egészen elvesztem a fejemet. Nézd az arcomat!

— Roppant halvány vagy. Valódi becsületes nő kinézésed van. Kinek kelesz így? Ez ostobaság. Traviata csinos lány. tartsd meg ezt a maskirozást az utolsó jelenetre. De mikor kilépsz a színpadra, részeg vagy: pirosítsd hát ki arcodat, a szemed pedig tüzeljen. Így most már jól van. Harapdálj meg egy kissé ajkaidat, hadd lássák rajtuk, hogy borban usztak. Azt fogják hinni rólad, millio dions, hogy kolostorban nevelkedtél. Miért nem hagytad fedetlenül karjaidat? A szendét akarod játszani? Miért nincs rajtad kivágott ruha? Csak a nyakadat fogják látni? Gyüred le az inget a füző alá. Vigyázz te majom, összetöröd a hátamat a gyűrűddel.

Gloriane Gloriani volt a „kincsem” a ki ezen az estén a Théâtre-Italien-ben fellépett. Minthogy Bécsből érkezett és hirtelen jóval megelőzte, a boudoirszerű öltözöt adták neki, mely kitüntetés volt a primadonnáknak. E boudoir látta már Albanit, Arsace-nak és Pati Rosinát öltözni. A magas Psyché előtt ült, két gázlámpa lábainál heverő toilette darabok között, diadalmas tekintettel, félig meztelenül, az ifju, magas, fehér, kissé testes művész és gyönyörködött hosszú tekercekből leomló hirtelen szöke dus hajzatában.

A mi Brascassont illeti, ez Gloriane fodrásza és öltöztetője volt, egyszemélyben; öreg és rut volt, csipás szemekkel, valami régi kalandban összetört orral és felfelé irányult orrlyukai tanusították, hogy nem ellensége a bur-nótnak; teljesen ráillet a „majom” e'nevezés. Néha Gloriane szeretője is volt.

— Most már csak a ruha volna hátra! Mondá a művész, megigazítván kezével az alsósoknya ráncait. Hanem hol van? Te, ostoba, bizonyosan, a többi között feledded, Na hiszei szépen is nézhet ki! Siess hát!

Brascasson a ruhacsomagból egy zöld satin derekat és szoknyát huzott elő egy másik túllszoknyával együtt.

— Mi ez? kialtá elámulva.

— De hiszen ez nem az én ruhám!

— Nem is a te ruhakosarad.

— Bizonyosan valami ostobaságot csináltál.

— Kérlek, ne dühösíts. Jól tudod, hogy reggel magam tettem bele a Traviatához szükséges costume-öket és a hordárokat egészen a színház kapujáig kísértem.

— Eredj hát szaladj le és kérdezősködjél. Valószínűleg a kapusnál történt valami tévedés. Másét hozták fel az enyém helyett. De siess hát Brascasson! Az előbb csengettek.

Szitkozódva ment ki; csakhamar visszatért egy öltöztetőnővel és egészen meglepetve monda Glorianának:

— Különös dolog!

Az öltöztetőnő előadta, hogy a bérszolgák valóban Madame Gloriani számára egy málhát, hoztak, de később egy livrées inas jött más málhával, s azt állítván, urnője tévedett az előbb, elvitte az ott levő málhát és meghagyta, hogy ezt azonnal vigyék fel urnője öltözőjébe.

— Ez ármány! monda Brascasson sápadtan a haragtól.

— Meg akarják akadályozni föllépésemet. — Felfogsz lépni . . . ha kell mezelenül is!

— Szaladj a szállodába. Hozz más öltözéket, akármelyiket, mindegy. A Traviatát modern öltözékben szokták játszani.

— Hát az idő. Van erre idő? Hallod! A hármas kopogás. Már kezdik az ouverture-t s neked az első felvonásban jelenésed van.

Gloriane ökleit szo-itotta össze dühében a nagy tükör előtt, szeméi lángoltak, fogai ajkát harapdálták; Brascasson ellenben fels aláfutkossott s a székeket rugdosta lábaival, szeméi fo-rogtak üregeikben s úgy nézett ki, mint a majom, midőn harapni készül.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Március 28. Péntek. Róm kath. naptár: Nagypéntek. — Protestáns naptár: Nagypéntek. — Görög-keleti naptár (március 15.): Agáp vértanú. — A nap két 5 óra 32 perckor, nyugszik 6 óra 7 perckor. — A hold két 10 óra 44 perckor, nyugszik 7 óra 29 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

NYILTTÉR.*

Pölnitzi Bund Henrik és neje szül. Lukácsy Janka a saját, egy gyermekei Janka, férj. Ruzsics Károlyné, Henrik, Ida férj. Hajek Rezsóné, továbbá vejei Hadfy Imre, Ruzsics Károly és Hajek Rezsó, menyé özv. Bund Aurélné szül. Margold Borbála, egy a számos rokonság nevében is szomorodott szívvvel tudatják a felejtethetlen fiu, testvér, sógor és rokon

pölnitz dr. BUND ÁRPÁD,

aradmegyei közkórházi orvos, és m. kir. tart. honvéd főorvos urnak,

folyó hó 27-én éjjeli 2 órakor, életének 32-ik évében történt gyászos elhunytát.

A megboldogult földi maradványai f. hó 28-án délután 3 órakor fognak Nagykörut 2. számú házban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. A szentmise áldozat a megboldogult lelkiüdvéért f. évi április 8-án délelőtt 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában a Mindenhatónak bemutatatni.

Arad, 1902. március 27.

Béke hamvaira!

BORHOZ LEGJOBB!!

KITÜNŐ ASZTALIVIZ

és

1695

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.
Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónok „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utcza 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. ☎ Telefon 270.

Üzlet felosztás és végeladás!

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszműáru-, kalap-,
cipő-üzletem felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett
végeladást

rendezek s a raktáron lévő áruk

minden elfogadható árban

eladottnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

Arad, Andrassy-tér 24., Hungaria kávéház mellett.

Az üzleti berendezés eladó.

CSECSEMŐK TÁPLÁLÁSÁRA

az eddig ismert módok közül legjobb, legmegfelelőbb

a sterilizált tehén tej,

a mely szakértelemmel higgitva és jól sterilizálva az anyatejjel egyenértékűnek bizonyult.

Ilyen tejet készít alulirott intézet és azt oly alakban hozza forgalomba, hogy a szülőknél nagyon csekély fáradságába és költségébe kerül gyermeküknek biztos felnevelése.

Előírásokat, illetve az utasításokat pontosan betartva, ki van zárva a gyermeknek minden a tápanyagoktól származható betegsége.

Tájékoztatóul arra, hogy a Sterilizált gyermektej már eddig is mennyire bevált, közlésesszük az ide mellékelt nyilatkozatokat:

Hálás elismeréssel adozom önöknek, megbecsülhetetlen sterilizált-tej készítményükért. Kis babám a mióta csak a világon van, tehát fél éve csak is azt kapja, a jóságáról egész mondanak támadt. S nemcsak kinézése vasegészséges, hanem olyan vasegészségű is, hogy bár a gyógyszerértől csak egy ajtó választja el, orvosságot még nem kapott soha.

Nem mulasztom el, hogy steril gyermektejtüket jóságánál, olcsóságánál és könnyen kezelhetőségénél fogva minden szülőnek legőszintebben ne ajánljam.

Kitűnő tisztelettel **Tábor Gyula**, gyógyszerész, Arad-Gáj.

Az önök által szállított sterilizált gyermektejet kis fiam 14 napos korától a mai napig élvezte és ezennel is élvezni fogja. Nem mulasztom el, hogy önöknek készítőinek hálás köszönetemet ne nyilvánítsam tívós egészségügyi intézményükért.

A midőn ezt teszem, tudomásukra hozom azt is, hogy gyermekemet olcsóbban és jobban felnevelni, mással nem lettem volna képes.

Gyermekem teljesen egészséges és nagyon szépen fejlődik.

Tisztelettel **Tabakovits Emília**, épitész.

Dr. Singer János orvos és Krebsz Géza

gyógyszerész

292

sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség tudomására hozni, hogy képviselőtünket

NEUBAUER MANÓ urra

ruháztuk át.

Tisztelettel

473

Magyar asphalt részvénytársaság.

Kapcsolatban fenti hirdetésre, van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **nedves lakások, pinczehelyiségek** stb. gyökeres **szárazzá tételét** jótállás és legolcsóbb árak mellett elvállalom, ugyszintén **járdák, kocsiutak, kapubejáratok burkolását természetes aszfalttal**, valamint **magtárak aszfaltozását** oly módon, hogy azok teljesen **féregmentesek**. Elvállalom továbbá minden a **cement, beton** és a **kövezési** szakmába vág munkálatok kivételét.

Tisztelettel

Neubauer Manó

vállalkozó és a magyar asphalt részv. társ. képviselője

Arad, Fábian-utcza 6/a. szám. — Telefon szám 411.

Elvem: Nagy forgalmat olcsó és szolid árak mellett elérni.

Vászon és fehérneműek:

Rumburgi vászon (54 rőfös) 1 vég	48.00—95.00	korona.
Creas és irrhoni vászon 1 vég	9.50—22.00	"
8/4 alsó lepedő vászon méterenként	1.30— 2.20	"
10/4 paplan lepedő vászon méterenként	1.60— 2.80	"
Törülközők méterenként	—55—90	"
" duccatja	7.00—12.00	"
Asztali készletek 6 személyre	8.50—22.00	"
Női chifon, vászon és batiszt ingek	1.35—12.00	"
Női chifon Corsetta (háló köntös)	2.00—12.00	"
Női alsó szoknya és nadrág	2.00— 9.00	"
Ágyhuzat chifon vagy vászomból	16.00—85.00	"
Alsó lepedő darabja	2.30— 3.60	"
Fegyházban kötött jó harisnya fekete és szines 3 pár	2.00	"
Zsebkendő ajour széllel	4.00	"

Az összes cikkekben minták vagy egyes darabok legnagyobb készséggel vidékre is küldetnek.

Menyasszonyi kelengyék rendelésre 200—2000 koronáig.

Legnagyobb és izléses raktár selyem, gyapju-szövet ereton, ruhazephyr és barhetekben, melyekből mintákat gyorsan küldök.

Szőnyegek, függönyök és ágykészletek raktára, paplanok, matraczok mérték után készítettnek.

Harisnyáim elismert legjobb fegyházi munka és ezekről árjegyzékkel készséggel szolgálók.

Menyasszonyi koszoruk és fátyolok legujabb divat szerint vannak raktáron.

10 koronát meghaladó rendelés postán portmentesen küldetnek.

Hoffmann Sándor

a „fecskéhez”

Aradon, Színház-épület.

Megyei és városi telefon szám 10.

Valódi „Schroll“-féle chifon gyári áron, végben vagy méterenként.

Legszébb czérna csipkék és himzések nagy választékban.

Vászon és batiszt zsebkendők nagy választékban.

Ruhakellék. — Szallag. — Gispke. — Csallók.

HALLATLAN

olcsó árban kapható

egy teljes férfi-öltönyre

való ruhaszövet bármely színben, a tavaszi és nyári idényre 3 méter

2 forint 75 krért.

A vállalat készpénzfizetés mellett összevásárolja a posztógyárosoktól a visszamaradt árukat és így ily hallatlan olcsó árban bocsátja eladásra. Nincs tehát semmi félrevezetés benne, hogy ily mesés olcsó árban kaphatók e ruhaszövetek, melyeknek minden darabja válogatott minőségű, divatos mintájú és megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvétel mellett eszközölünk.

A nagy forgalom miatt és tekintetbe véve a rendkívül olcsó árat, miniatúrákat nem küldünk.

Videki megrendeléseknél a szín megjelölése elegendő.

1974

Központi ruhaszövet kiviteli vállalat.

Budapest V. Ferencz-József tér.

1327—1902.

Borosjenői járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán megüresedett bokszei körjegyzői állásra az 1886. évi XXII. tez. 82. §-a értelmében pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. tez. 6. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi április hó 4. napjának déli 12 óráig annyival is inkább adják be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás folyó évi április hó 5. délelőtt 10 órakor fog Bokszezen a körjegyzői iroda helyiségében megtartatni.

Borosjenő, 1902. március 25.

Borsos Géza,
főszolgabíró.

607

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogcédulák,arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.**Borszivattyúk**

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönig Frigyes**Arad,****Rákóczi-utca 28. sz.**

Ugyanott

1448

tüzi fecskendők

és kutak.

Ujdonság!**Ujdonság!**

Husvétii öntözésekhez legalkalmasabb és legfinomabb

illatszerek:

Uj! Uj!

PRIMA VERA.

Uj! Uj!

Kittinó, tartós és rendkívül kellemes, foltot nem hagyó illatszerek. Egy szóró-
dugóval ellátott üvegose **Ára 25-kraszer.**Sulyszerint 4-szeres koncentrált hosszantartó illatu parfümök következő el-
nevezések alatt: **Ibolya, Gyöngyvirág, Reseda, Heliotrop, Frefl-Bouge, Chipre,**
Orgona, stb. stb. 1 deka (10-grm.) = 30 kr.Kredeti csomagolásokban **Atkinson, Pinaud és Kleihauer-féle Illatszerek**
20 krtól 1 lrt 50 krig.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpéphasználatával nyerhetünk, egy tégely ára **60 kraszer.** (Az üres fogpép-
tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe2 évi jótállással **Ára 90 kr.**

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Uri-, fiu- és gyermekruha raktár:

Kassovitz Fülöp

Arad, Andrassy-tér 9. sz.

Igen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek van szerencsém szíves tudomására
hozni, hogy **Lux Mór** urat üzletem további vezetésétől fementettem és annak további vezeté-
sével**REICH SAMU urat**biztam meg, ki üzletemet modern alapokon, a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja azt vezetni.
Ezen ügyes, szakképzett kereskedő iparkodni fog az igen tisztelt vevők legmesszebb menő kíván-
ságainak is lehetőleg eleget tenni.

Különösen felhívjuk szíves figyelmüket

belföldi, továbbá valódi francia és angol szöveteinkre,

melyekből óriási raktárt tartunk. Nemkülönböztetve ajánlok mérték utáni megrendelésre **CIVIL** ru-
hákat, valamint **KATONAI** és **HIVATALNOKI** egyenruhákat, a legjutányosabb áron.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Arad, Andrassy-tér 9.

Hivatkozva fenti hirdetésre, bátorkodom a t. c. közönséget tömeges látogatásra felkérni és
reményem, hogy méltányos áraink és előzékeny eljárásunk által a teljes bizalmat kiérdemelni
fogom.

531

Tisztelettel

REICH SAMU.

Aradi kerületi betegségélyező pénztár.

BEVÉTEL. **Pénztár-forgalmi kimutatás 1901. évi január 1-től december 31-ig.** KIADÁS.

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
I. Pénztári maradvány.					I. Betegápolás.				
Az 1900. évről áthozatott			2303	83	Táppénzekben	16544	70		
II. Folyó járulékok.					Gyógyszerészeti szerek, orvosi segédeszközök, kótszerek, ásványvizek, fürdők, érvágás és köpüllyőzés				
A kötelezett tagok járulécai	35186				Kórházi ápolási és kórházba szállítási díjak	12740	96		
A munkaadók járulécai	17593				Szülészeti segélydíjak	2743	62		
Az önként belépett tagok járulécai	1038	08	53817	08	Orvosok fizetése, tisztelet- és fuvardíjai	11665	46	43718	74
III. Kamatok.					II. Temetkezési pótlék.				
Takarékpénztári betétek után			603	31	27 meghalt tag után			1204	
IV. Belépési díjak.					III. Lettár.				
Három önként belépett tagok után			6		Beszerzések			51	68
V. Árfolyamnyereség.					IV. Tartalékalapra.				
A tartalékalap 4%-os koronajáradék 185 kor. 90 fillerről 188 kor. 50 fillerre emelkedése által			28	60	A 4%-kos koronajáradék kamatai	88			
VI. Birságpézek.					A tartalékalap kamataiból				
Megbirságot munkaadóktól befolyt			101	50	Belépési díjakban	6			
VII. Adományok.					Birságpézekből				
A „Nemzeti baleset biztosító részvénytársaság” adománya			150		Adományokból	150			
VIII. Egyéb bevételek.					A tartalékalap papírjainak árfolyam emelkedéséből				
9293 darab tagkönyvecskeért a 6 fill. befolyt összesen	557	58			A tartalékalapnak kikerekítésére elhelyeztetett	689	33	1500	
Illetéktelenül élvezett táppénzekből megtérült	11	66			V. Igazgatási kiadások.				
Gyógyszereszek megtérítenek vényárszabványozási különbözetben	86	89			a) Kezelés.				
Gyógyszereszek megtérítenek pénztár engedményben	81	87			Nyomda és könyvkötészeti kiadások	442	10		
64 munkaadótól befolyt felhívási díjban	3	84			Postadíjak	42	01		
Bevételek különféle czímen	1	60	743	24	Távbeszélő város és m.	84	00		
					Sokszorosító gépanyagra	11	44	579	55
					b) Iroda.				
					Irodaszerek és anyagok beszerzésére	53	31		
					c) Fizetések és tiszt. díjak.				
					Tisztviselők, bizalmi férfiak, Irodaszolga fizetési és egyéb megszavazott tiszteletdíjak	6665	90	7298	76
					VI. Vegyes kiadások.				
					Házbér az irodahelyiségért	450			
					Vizhasználati díj	27			
					Irodavilágítás	67	26		
					Irodafűtés	46	70		
					Igazgató, főorvos és tisztviselők kész kiadásainak megtérítéseül hivatalos kiküldések	274	08		
					Városi csatornázási adó	10	14		
					Tűzbiztosítás az irodai berendezésért	3	46		
					Visszatérített járulék	45	30		
					Előfizetési díj szaklapokra	15			
					Közuti vaspálya kiadás	2	40		
					Claering forgalmu megterhelhetetésben	6	60		
					Orvosi vények felülszabályozásáért	66	87		
					Hirdetési díjakban	14	40		
					Gyógyszereszeknek visszatérítették, mint illetéktelenül levont árszabványozási nehezmény	174	95		
					Adományozások különféle jótékony czélokra	55	90		
					A dr. Leitner főorvos által használt távbeszélő díjában	80			
					Irodaáthelyeztetési kiadások	24			
					Kiadások különféle czímen	60	53	1424	59
					A kiadás összege				
					Egyenleg mint pénztári maradvány			55197	77
								2555	79
Összesen			57753	56	Összesen			57753	56

Aradon, 1901. évi december hó 31-én.

Sárga Károly s. k.,
ellenőr.

Tenner Lajos s. k.,
igazgató elnök.

Knothy Géza s. k.,
pénztáros.

Pollák Vilmos s. k.,
felügy. b. elnök.

Frank Fidél s. k.,
felügy. b. alelnök.

Reich J. kab s. k.,
felügy. b. tag.

Fejér Gyula s. k.,
felügy. b. tag.

Nagy Antal s. k.,
felügy. b. tag.

Megvizsgáltatt a számkönyvekkel összehasonlítva rendben találtatt. — Aradon, 1902. évi február hó 26-án.

VAGYON.

Vagyommérleg az 1901. évre.

TEHER.

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
I. Pénztári maradvány 1901-ről.					I. Tartalékalap.				
Kézpénzben	2354	79			A tartalékalap javára számítandó járulék bevételek:				
A postatakarékpénztárban	201		2555	79	1892. évben	2700	44		
II. Tartalékalap. (Valósággal elhelyezett.)					1893.	"	50009	84	
1 db. A. betűs 013250 számú állp. 100 kor. névértékű					1894.	"	56742	86	
1 db. B. " 021452 " " 200 " "					1895.	"	55013	50	
1 db. C. " 029616 " " 500 " "					1896.	"	61442	48	
1 db. C. " 029617 " " 500 " "					1897.	"	59944	90	
1 db. C. " 029618 " " 500 " "					1898.	"	61923	36	
1 db. B. " 071034 " " 200 " "					1899.	"	60813	46	
1 db. B. " 124024 " " 200 " "					1900.	"	58192	51	
Árfolyamérték 1901. évi december 31-én a 188 kor. 50 fillér	2073	50			1901.	"	53817	08	
A 17911. számú aradi első takarékpénztári betéti könyvecske	10426	50	12500		összesen 520400.43				
III. Követelések.					Ezen összeg után 10% mint a tartalékalap követelese				
Hátralék központ			517	45					
" külkerület			1107	77					
Megítelt be nem folyt bírságok			226	40				52040	
IV. Lettár.					Összesen				
Meglevő érték 1901. december 31-én			1053	31					
Leiratik mint elhalasztás									
Egyenleg mint tartozás a tartalékalapra									
Összesen			52040					52040	

Aradon, 1901. évi december hó 31-én.

Sárga Károly s. k.,
ellenőr.

Tenner Lajos s. k.,
igazgató elnök.

Knothy Géza s. k.,
pénztáros.

Fejér Gyula s. k.,
fel. b. tag.

Pollák Vilmos s. k.,
fel. b. elnök.

Frank Fidél s. k.,
fel. b. alelnök.

Nagy Antal s. k.,
fel. b. tag.

Reich Jakab s. k.,
fel. b. tag.

Megvizsgáltatt a számkönyvekkel összehasonlítva rendben találtatt. — Aradon, 1902. február hó 26-án.

Bellák Mór

1872 őr divat különlegességi raktár

Arad, Andrassy-tér 18.

A tavaszi idény alkalmával ajánlja ujonnan, dusan felszerelt raktárát
 őr divat különlegességeiben, u. m.:

kalapok, nyakkendők, fehérneműk, keztük, botok és egyéb e
 szakmába vágó cikkekben.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Vidéki rendelések
 pontosan
 eszközöltetnek.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
 alább egy koronába kerül és 20 szó
 lehet, minden további szó 4 fillérbe,
 vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
 kis hirdetések előre fizetendők. Ér-

tesítéseket a kiadóhivatal Ad; le-
 bni kérdésekhöz a válasza való h-
 lyeg melléklendő. Telefon ártaláltsá-
 nom ad a kiadóhivatal.

Tengeri vetőmag.

Nemesített legkorábbi „Székely”
 (augusztus első felében törhető) á
 7 koronáért, korai „Prairie” király-
 nője á 6 koronáért 50 kgként,
 kapható Stongl Dezsónél Kis-Pereg
 (Arad m.) 606

Tárbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyára-
 lak arad-csanádi kizárólagos képviselője
 Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kivánatra küld 1580
 árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Gazdatiszt,

keresztény, kiscsaládu, aki Csanád-
 megyében egy nagyobb gazdaszat-
 ban tíz évig mint gazdatiszt mű-
 ködött, állást keres m előbbi belé-
 pésre. Címe a kiadóhivatalban. 550

6 tizedesmérleg

1000, 750, 500, 250, 200, 150 és 100
 kg. 2 marhamérleg á 1100 kg. 2
 járomü-hidmérleg á 4100 kg., egé-
 szen újak, kettős haláleset miatt
 és az üzlet felhagyása folytán je-
 lentékeny engedménnyel azonnal
 eladó, Sofie Hemmer, magánzó 1.
 Schönlaterengasse, No. 4., im Hofe.
 Türh 1. Wien. 2023

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán levő Schreyer-féle telkek

házhelyenkint
 szabad kézből eladók.

A felosztási terv megtekiut-
 hető és a feltételek megtudha-
 tók Dr. Szende Tivadar ügyvéd
 irodájában, Szabadság-tér 12.
 szám. 505

28749—903 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgató-
 sága a jegyborítékok készítésére való
 különféle színű festett, hasított birka-
 bőrök szállítására ezennel nyilvános
 pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező mintak
 az igazgatóság anyag- és leltárbeszer-
 zési szakosztályánál. Budapest, VI.,
 Andrassy-ut 73. sz. megtekinthetők és

kaphatók. A feltételeknek megfelelően
 kiállított és bélyeggel ellátott ajánlatok
 lepecsételve legkésőbbben folyó évi
 április hó 12-ének déli 12 órájáig a
 fentemlített szakosztálynál nyújtandók
 be s külczimel látandó el: „Ajánlat
 28749—902. számhoz.” Bánatpénz a
 bórök értékének 5%-a a főpénztárnál,
 (Budapest Andrassy-ut 75) leteendő.
 Az igazgatóság.

Az Andrassy-tér 21. sz. a. ház

átépítése folytán kidobandó
 régi, jó karban lévő
 ajtók, ablakok
 (falburkolat és spalettáblákkal,
 vagy egyszerűek) — továbbá
 egyéb

épitési anyagok eladók.

Fodor és Reisinger
 612 mérnökök, építőmesterek.

Alapfalak elszigetelése, nedves lakások szárazzá tétele.

Értesítés!

Az évek óta folytatott aszfalt és cement
 munkák teljesítését előnyös fizetési fel-
 tételek és a legjutányosabb árak mellett
 eszközölöm.

SZIRMAI ANTAL

épitési vállalkozó. 506

Jroda: Zrinyi-utca 4c. — Telefon szám 368.

Pinczék és magtárak aszfalttal való burkolása.

Aszfalt járdák, kapu bejáratok

Aszfalt- és beton-épitkezés.

Ha
 újkerékpárt akar venni,
 vagy

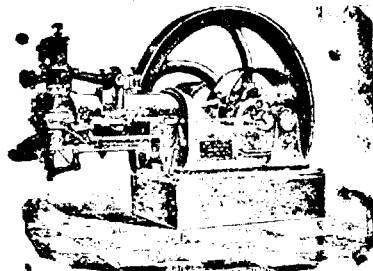
kerékpárját

javítani óhajtja, forduljon

Kalmár József

muszerészhez, 589

Arad, Salacz-utca 2.

Motorvásárlók!

vétel előtt arról szerezze-
 nek meggyőződést, melyik
 gyártmány a legjobb!!

Drezdai motor-gyár részv.-t.

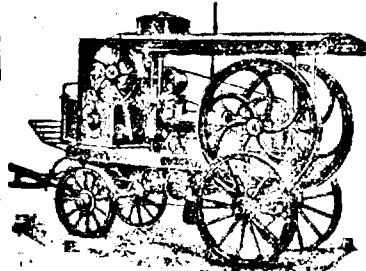
gyártja az elismert legjobb benzín és gázmotorokat
 és benzinlocomobilokat. Malmok, takarmány-kamrák,
 cseplés és minden más üzemhez kiprobáltan a legköle-
 tesebb, legegyszerűbb szerkezetű, legtartósabb, legkönnyebb

kezelésű és legolcsóbb üzemű gépek. Legelőkelőbb referencziák több évi legkielegitőbb üzemekről rendelkezésre.

Vezérképviselet és mintaraktár: Gellért Ignác és Társánál

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. szám (a nyugoti pályaudvar közelében.)

Minden kiállításon és versenyvizsgálá-
 ton legelső díjakkal kitüntetve!

A fentebbi feltételektől eltérő,
 vagy a kitűzött határidőn túl be-
 érkezett ajánlatok, továbbá olyan
 ajánlatok, melyek táviratilag té-
 tetnek s végül olyanok, melyekre
 nézve az előirt bánatpénz le nem
 tetett figyelembe vételni nem
 fognak.

Az ajánlatok között a válasza-
 tás szabadon, a bérösszegre való
 tekintet nélkül történik.
 Szeged, 1902. év február hóban.

Az üzletvezetőség.
 (Utánnomás nem díjaztatik.)